

TARTU ÜLIKOOL

Sotsiaal- ja haridusteaduskond

Ühiskonnateaduste instituut

Info-ja dokumendihaldus

**Eesti Rahvusringhäälingu fotoarhiivi üleminek digiajastule ja
kohandumine uue kasutajate põlvkonnaga**

Lõputöö

Katrin Sutt

Juhendaja: Halliki Harro-Loit, PhD

Kaitsmisele lubatud:

Tartu 2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TEOREETILISED LÄHTEKOHAD	6
1.1 (Foto) arhiivide digiteerimise mõju kultuuripärandi kasutamise võimalustele	6
1.2 (Foto) arhiivi kasutuse muutus seoses digiteeritud juurdepääsu võimalusega	7
1.3 Digitaalsed võimalused fotode konteksti tõlgendamisel ja märksõnastamisel	9
2. UURIMISKÜSIMUSED JA MEETODID	12
2.1 Metoodika	12
2.2 Katse	13
3. ERR-i FOTOARHIIVI ÜLEMINEK DIGIAJASTULE	16
3.1 Muutused ERR-i fotoarhiivi töökorralduses	16
3.2 ERR-i tegevuse jäädvustamine fotopärandina	17
3.3 ERR-i fotoarhiivi väljakutse fotopärandi jäädvustamisel	17
3.4 ERR-i fotoarhiivi säilituspoliitika	19
3.5 Elektroonilise andmebaasi kasutusele võtmine ERR-i fotoarhiivis	21
3.6 ERR-i fotoarhiivi hetkeseis	22
3.7 Fotode kirjeldamisel ja märksõnastamisel tekkinud probleemid	23
3.8 ERR-i digitaalse fotoarhiivi kasutajad	24
4. ERR-i FOTOARHIIVI KASUTAMISE KATSE TULEMUSED	26
4.1 Katse käik ja tulemused	26
4.2 Täiendava info hindamine ja tagasiside	35
5. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON	41
KOKKUVÕTE	45
SUMMARY	48
KASUTATUD KIRJANDUS	51

Lisa 1. Intervjuu kava	54
Lisa 2. Intervjuu transkriptsioon.....	55
Lisa 3. Küsimused e-kirja teel	65
Lisa 4. Kirjavahetus	68
Lisa 5. Foto kohta saadetud täiendav info	71
Lisa 6. Fotode kirjeldused	72

SISSEJUHATUS

Tehnoloogilised arengud on võimaldanud muuseumide, arhiivide, raamatukogude teabevaramu kättesaamise muuta atraktiivseks, kasutamise lihtsaks ja mugavaks. Kiiresti on võimalik leida vajaminevat infot ja seda kõike kodust väljumata, arvutiekraani või nutiseadmete vahendusel.

Kirjutasin 2014. aastal seminaritöö Eesti Rahvusringhäälingu (edaspidi ERR-i) fotoarhiivi algusest ja kujunemisest aastatel 1963-1990. Uurimustöö andis ülevaate, kuidas üle viiekümme aasta tagasi sai alguse Eesti Televisiooni kaudu edasi antud ühiskonnas toimunud sündmuste fotomaterjalide kogumine arhiivi. Selle arhiivi arengust ja fotokogu vajalikkusest Eesti Televisiooni jaoks.

ERR-i fotoarhiivis säilitatakse Eesti Televisiooni ja Eesti Telefilmi tegevuse käigus loodud fotosid, aga ka Eesti kultuuri-, spordi-, hariduse-, teaduse ja muude valdkondadega seotud inimesi ja sündmuseid. Lisaks sisaldab ERR-i fotoarhiiv märkimisväärse hulga fotosid ETV töötajate (operaatorite ja valgustajate) erakogudest.

Tänu fotoarhiivile on säilinud ka Eesti Televisiooni ja Eesti Telefilmi ajalugu pildis. See asjaolu eristab ERR-i arhiivi teistest fotoarhiividest.

Seminaritöö ülevaade fotoarhiivi kujunemisest ja tegevusest lõppes 90ndate aastatega, mil ka Eesti Televisiooni jaoks saabus pöördeline ajajärk. Arhiivi kasutuse aspektist on suureks muutuseks valdavalt 21. sajandil toimuv arhiivimaterjalide digiteerimine.

Käesoleva lõputöö eesmärgiks on uurida, lähtudes rahvusvahelistest kogemustest, millised on fotoarhiivi võimalused muuta arhiivikasutus kasutajat kaasavaks.

Eesmärgi saavutamiseks on seatud järgmised uurimisküsimused:

- millist informatsiooni on võimalik saada ERR-i fotoarhiivist tänasel digitaalset juurdepääsu võimalust omaval kasutajal?

- millist koostööd on võimalik ERR-i fotoarhiivil pakkuda kasutajatele vastastikkuse informatsiooni saamiseks?

Et saada hinnang ERR-i arhiivi kultuuripärandi säilitamise ja digitaalse juurdepääsu kohta, intervjuueerin 25.03.2015 ERR-i arhiivide juhatajat Heli Pikka. Küsimused ERR-i fotoarhiivi töökorralduse ja kasutajate kohta saatsin vastutavale toimetajatajale Eve Krillole e-kirja teel.

Uurimisküsimustele vastuste saamiseks viisin läbi katse, milles Kihnu kooli õpetaja andis õpilastele ülesande otsida ERR-i fotoarhiivi veebilehelt kodukoha ja kohalike inimestega seotud fotod ja palus leida täiendavat infot fotol olevate inimeste, sündmuste jms kohta, kaasates selleks vanemaid, vanavanemaid ja tuttavaid. Seda korjatud informatsiooni said ERR-i arhiivi töötajad kasutada fotode täpsemaks kirjeldamiseks ja märksõnastamiseks.

Lõputöö koosneb viiest peatükist. Uurimustöö esimeses peatükis käsitlen digiteerimise mõju kultuuripärandi ja arhiivi kasutamisele, seda kuidas digitaalse info omadused lisavad mäluasutustele uusi funktsioone ning foto konteksti olulisust digitaalses keskkonnas. Teises peatükis kirjeldan uurimisküsimustele vastuse saamiseks valitud uurimismeetodit, andmete kogumiseks läbi viidud intervjuu ja katse toimumist. Kolmandas peatükis annan ülevaate ERR-i fotoarhiivi muutunud töökorraldusest ja kasutusest üleminekul digiajastule, säilituspoliitika vajadusest ja fotoarhiivi väljakutsest fotopärandi jäädvustamisel. Neljandas peatükis selgitan katse läbi viimist, analüüsin selle tulemusi ja kirjeldan tagasisidet. Viies peatükk koosneb uurimustööst selgunud järeldustest ja diskussioonist.

Lõputöö juhendamise eest olen tänulik professor Halliki-Harro Loidile. Samuti Kihnu kooli õpetajale Külli Laosele ja Kihnu Muuseumi töötajale Maie Aavale koostöö eest. Tänuõnad kuuluvad ka ERR-i fotoarhiivi vastutavale toimetajale Eve Krillole, kes uurimustöö valmimisel tekkinud küsimustele leidis alati aega vastata.

1. TEOREETILISED LÄHTEKOHAD

1.1 (Foto) arhiivide digiteerimise mõju kultuuripärandi kasutamise võimalustele

Arhiivid, mille ülesandeks on koguda, säilitada ja tõlgendada kultuuripärandit, on tehnoloogiliste võimaluste abil kogutud materjale hakanud digiteerima või koguvad juba digitekkelist infot. Digiteerimine on muutnud eeskätt arhiveeritud materjalide kasutusvõimalusi. „Tähtis on asutuse sees ja riiklikult aru saada digiteerimise vajalikkuses, et see ei keskendu mitte ainult andmete säilitamisele ja kättesaadavaks tegemisele, vaid digiteerimise eesmärk oleks pöörata tähelepanu auditooriumide vajadustele ning lisaks info jagamisele pakkuda ka tõlgendusvõimalusi.” (Aljas & Pruulmann-Vengerfeldt, 2009:125)

Arhiivimaterjalide digiteerimine kui pööre kajastub hästi valdkonna arengukavas, mis on pealkirjastatud „Digitaalne kultuuripärand” 2011-2016 „Digitaalse info omadused lisavad kultuuriväärtust hoidvatele asutustele uusi funktsioone. Digiteerimisel luuakse analoogobjektidest n-ö digitaalsed koopiad, mis teenivad korraga mitut eesmärki: kultuurivaradele juurdepääsu parandamine, kogude tutvustamine, mäluasutuse propageerimine, suuremahulise teabehulga parem käsitlemine ja analüüsimine, analoogoriginaalide kaitse, jne.” (Kultuuriministeerium, 2011: 2)

Seega võimaldavad digiarhiivid kasutajatele senist palju lihtsamat juurdepääsu. Lisaks sellele on fotoarhiiv kultuuripärandi jaoks erilise tähendusega, kuna fotodel kujutatud hilisem analüüs sisaldab palju võimalusi. Näiteks on võimalik teadustöös kasutada ajaloolisi fotosid maastike muutuste uurimiseks, pinnase erosiooni ja geomorfoloogia uuringutes, samuti ajaloo ja ajaloolise konteksti tõlgendamiseks. Fotode illustratiivne võime on tihti tugevam, kui teadustöö uuringud, selgub Etioopia maastikke uurinud teadlaste tähelepanekutest (Billi, Frankl, Haile, Munro & Nyssen, 2010). Seda kuidas fotoarhiivid on teinud ajaloolised fotokogud digitaalselt kättesaadavaks ja millised on võimalused (näit digifotode resolutsioon, vesimärgid, kvaliteet jne) digitaalset ajaloolist materjali uurida, on teadlaste arvates arhiiviti

erinevad. Uurimustöö autori arvates tasub tähelepanu pöörata asjaolule, mis teadlaste fotoarhiivide kasutamisel uurimuses selgus, et nende arhiivide kasutajate arv langeb, kes ei võimalda oma kogudele digitaalset juurdepääsu. (*Ibid*) Seega, säilitamise kõrval on digiteerimine toonud kaasa mäluasutuste jaoks uut tüüpi kasutus- ja kasutajafunktsioonid.

Melbourni Ülikooli meedia ja kommunikatsiooni professor Scott McQuire kasutab väljendit „tegutsev arhiiv” (*operational archive*). See kontseptsioon võimaldab avada arhiivide funktsionaalset muutust. McQuire arvates on „tegutseval arhiivil” vastuoluline tähendus. Ühelt poolt kirjeldab see muutust nii kontseptuaalses arusaamas, kui praktilises tegevuses, kuna arhiivi käsitletakse pigem dünaamilist juhtimist nõudvat elementide kogumina kui inertse ja suletud hoidlana. Digitaalne keskkond võimaldab aktiivsel „tegutseval arhiivil” n-õ mitmesuunalist kasutamist andmete kogumisel nii kasutajate käest kui kasutajate kohta. Ta peab muudatust kriitiliseks seoses institutsionaalsete arhiivide uue kasutuskontseptsiooni loomisega. (McQuire, 2013:232)

Uus kasutuskontseptsioon võimaldab fotoarhiivil pakkuda interaktiivseid teenuseid uurimustööde, e-õppe ning e-teenuste spetsiaalsete keskkondade loomisel. Digitaalses keskkonnas kasutaja ise muutub kultuuripärandi hoidjaks ja selle aktiivseks kasutajaks.

1.2 (Foto) arhiivi kasutuse muutus seoses digiteeritud juurdepääsu võimalusega

Digiteerimine on võimaldanud kasutajatel muutuda aktiivseks arhiivikasutajaks selleks reaalselt teekonda mäluasutusse ette võtmata. Kui näiteks tänapäeval soovib huviline vanu ajalehti sirvida, siis kasutajale on võimaldatud digitaalne juurdepääs Eesti ajalehtede portaalile DIGAR. (Eesti..., 2015) Füüsilise kasutuse kõrval on saanud tänapäeval digiarhiivikasutus.

St. Andrew Ülikooli kunstiajaloolane Kathryn M. Rudy leiab, et avatud juurdepääs tähendab informatsiooni leidmist otse allikatest, kulutamata selleks mõttetult aega ja see peaks olema mõistliku ja põhjendatud tasu eest. Samas esitab see arhiividele mitmeid tehnilisi lahendusi ja töökorraldust puudutavaid väljakutseid. Rudy kirjeldab probleeme kolme ülikooli raamatukogu näitel, mis ilmnesid avatud juurdepääsu kasutamisel keskaegsete käsikirjade

uurimisel. Digitaalseks juurdepääsuks käsikirjadele puudusid enamikel raamatukogudel asjakohased tööriistad, otsimismeetodid olid puudulikud ja piiratud, samuti elektrooniliste allikate metaandmete kvaliteet ja indekseerimine. Käsikirju hoiti hoidlates ja kui raamatukokku kohapeale minna, alles siis annab kuraator oma äranägemise järgi allikale n-ö avaliku juurdepääsu. Rudy leiab, et mitte kõigil ei ole võimalust reisida pikki vahemaid, et näha originaaldokumente. Teadlased, uurijad peavad saama avatud juurdepääsu täpsele ja täielikule originaaltekstile digipiltide ja mikrofilmide näol. (Rudy, 2011:347)

Teadlased on olnud muuseumide ja arhiivide säilitatud materjalide kasutajad läbi aegade. Digitaalne keskkond võimaldab elektrooniliste töövahendite arenguga uurimustööd teadlastele distantilt ja seepärast on kasvanud ka nende ootused mäluasutuste poolt pakutud teenustele. Vastastikune koostöö teadusasutuste ja mäluasutustega vahel aitab arendada teadmispõhist ühiskonda.

Seda kuidas erinevates valdkondades kasutatakse audiovisuaalsete arhiivide unikaalseid materjale ja milline on digitaalajastul nende kogude väärtus, kirjeldab Jennifer Hain Teper (Teper, 2004). Autor rõhutab oma uurimustöö järelustes kommunikatsiooni tähtsust kogu majanduse mehhanismile, lisarahastuse tekitamise võimalust, juurdepääsu suurendamist nn „varjatud” kogudele ja nende juurdepääsu võimaluste parandamist elektrooniliste töövahendite näol. (Teper, 2004:121)

Kultuuripärandi digiteerimine on võimaldanud mäluasutustel oma kogudele avatud juurdepääsu, kuid infot, mis kasutajat kõnetaks pole võimalik leida, kui puudub kommunikatsioon mäluasutuse ja kasutaja vahel. Siinkohal on tähtis mäluasutuse omapoolne initsiatiiv leida koostöövõimalusi kasutajatega ja pakkuda kultuuripärandi kasutamiseks innovaatilisi e-teenuseid.

Mäluasutusi uurides on tulnud teadlased järeldusele, et mäluasutused saaksid oma kasutajatele võimaldada mugavamat lähenemist kesksete andmebaaside ja infosüsteemide loomisega. Selline lähenemine pakuks igale kasutajale teda huvitavaid seoseid luua institutsioonide sees kui nende üleselt. Uurimuse autorid leidsid, et „eesmärkide seadmisel on suurimaks väljakutseks kohanduda uue kasutajate põlvkonna suhtlusmallidega”. (Aljas & Pruulmann-Vengerfeldt, 2009:125)

Vaatamata digiteeritud juurdepääsu võimaldamisega kultuuripärandile, on sihtrühmi, kellel puudub teadmine või vahendid ja võimalused osa saada pakutavast teenusest. Ka mäluasutused pole piisavalt ise teavitustööd teinud. Innovaatiline lähenemine digitaalsele kultuuripärandile võimaldab kasutada digitaalset kultuuripärandit e-õppes ja elukestva õppe programmides. Teadlikkuse tõstmine digitaalse kultuuripärandi kasutamise võimalustest lasub mäluaastusel endal. Aktiivne koostöö otsimine ja teenuse pakkumine aitab õige kasutaja õigesse kanalisse suunata. Digipööre peab muutma vanast kitsast lähenemisest arhiivimaterjalidele digitaalse kultuuripärandi kasutuse aktiivseks ja mitmetahuliseks.

Kultuuripärandit säilitavad asutused Eestis on järjest liikunud interneti vahendusel kasutajatele lähemale. Nii on loodud Virtuaalne Näituste Süsteem <http://www.virtuaalmuseum.ee/>, mille avalehel seisab slogan: „Näitused on nüüdsest seal, kus on külastajad.” See on lahendus, mis pakub turvalist ja lihtsasti hallatavat keskkonda, kus on võimalus piiramatult esitada kogusid, kolleksioone, näituseid, andes muuseumikülastajatele uue juurdepääsu võimaluse pildi- ja helimaterjalile. (Virtuaalmuseum, 2015)

1.3 Digitaalsed võimalused fotode konteksti tõlgendamisel ja märksõnastamisel

Fotode arhiveerimisel on olulisel kohal nende informatiivse sisu jäädvustamine, inimeste ja sündmuste jms kirjeldamine. Kontekst aitab fotopärandit hinnata ja tõlgendada ajastuvaimu.

McQuire toetub oma artiklis Ameerika kirjaniku ja kriitiku Susan Sontagi arvamusele, et konteksti kadumine on fundamentaalne oht. Kirjanik väljendub poeetiliselt, et foto on ainult fragment, mille kinnitused aja möödudes lähevad lahti ja siis triivivad pehmesse abstraktsesse minevikku, olles avatud igasugustele tõlgendusviisidele. Sellist loogikat jälgides suhtub Sontag mis iganes pildi võimesse tekitada muutusi poliitilistes või sotsiaalsetes tingimustes. Digitaalsed fotod, mida on lihtne kopeerida ja mis on tundlikud manipulatsiooni ja potentsiaalse ringluse suhtes, rõhutavad seda olukorda. Sõnadel ja jutustusel on jäävam väärtus Sontagi arvates. (McQuire, 2013:227, Sontag 1977:71 kaudu)

Fotod on küll tunnistajaks ühiskonnas toimunud sündmustele, kuid pildi tegemise hetkel on fotograaf andnud toimunust oma nägemuse või pildistanud vastavalt foto tellija soovile, n-ö mälestuseks sündmuse illustreerimiseks.

McQuire väitel fotograaf ei saa määrata foto kasutamise hilisemat funktsiooni. See kuidas pilte hiljem interpreteeritakse, hakkab sõltuma kontekstist, mis sisaldab endas sündmusi, ajaloolist olustikku, ühiskondlikku keskkonda ja vaataja kultuurilisi teadmisi jne. (McQuire, 2013:226)

Janno Simm peab äärmuslikuks väiteks, et hea foto räägib ise enda eest ja kommentaar võib pigem moonutada. Ta peab paratamatuks, et foto tabab kultuuri mitteverbaalseid elemente, kuid laiema informatsioonilise taustata ja kontekstita puuduks fotol väärtus. Simmi arvates „[...] foto iseenesest on siiski ajavoolust väljarebitud hetk ja vajab tausta, konteksti ” (Simm, 2004: 227)

Tänapäeva tehnoloogilised lahendused võimaldavad koostööd nii mäluasutuste enda kui ka mäluasutuste ja uue põlvkonna kasutajate vahel. Veebirakenduse ajapaik.ee idee autor Vahur Puik on juba 2008. aastal pööranud tähelepanu mäluasutuste ja kasutajate vahelisele koostööle. Ta toob näiteks Flickrit, maailma populaarsemat fotojagamiskeskonda, kus on mäluasutuste jaoks eraldi alajaotus „the Commons”. Selle veebikeskkonna eesmärk on kaasata inimesi avatud juurdepääsuga fotokogude (üle) kirjeldamisse. Vaatajatel on võimalus nii fotode kui neid eksponeerivate mäluasutustega suhestuda mitmel moel, märkides muuseumi oma sõpradeks, arvata pilte oma lemmikute hulka, kommenteerida ja märksõnastada fotosid. (Puik, 2008: 7-8)

Erinevate põlvkondade omavaheline koostöö tehnoloogilisi võimalusi ära kasutades, aitab vähendada ka nn digitaalset lõhet. Puik arvab, et viivitades „the Commons” taoliste projektide käivitamisega Eestis, „kaotame muu hulgas iga päevaga väärtuslikku infot, mida võiksid meie muuseumide fotokogudes leiduvate piltide kohta anda vanaemad-vanaisad, kui nende lapselapsed oma sülearvutist neile nende kodukandi pilte näitaksid ja vanavanemate nn vaikiva ning kohaliku teadmise talletaksid ja piltidele lisaksid”. (*Ibid*: 7-8)

Märksõnastamine on valdkonna spetsialisti Puigi arvates traditsiooniliselt olnud mäluasutustele ja ekspertidele reserveeritud kategoriseerimistoiming, mis on veebis rangete määratluste ja klasside piirangutest nüüdseks vabanenud ja omandanud sotsiaalse iseloomu

ning saanud nimeks folksonoomia. Puik lisab, et „nii jõuab pärand inimestele lähemale, sest veebiplatvorm, kus on koos nii institutsionaalne kui ka isiklik, kaotab autoriteedibarjääri”.

(Ibid: 7-8)

2. UURIMISKÜSIMUSED JA MEETODID

Lõputöö eesmärgi saavutamiseks otsisin vastust järgmistele uurimisküsimustele:

- millist informatsiooni on võimalik saada ERR-i fotoarhiivist tänasel digitaalset juurdepääsu võimalust omaval kasutajal?
- millist koostööd on võimalik ERR-i fotoarhiivil pakkuda kasutajatele vastastikkuse informatsiooni saamiseks?

2.1 Metoodika

Lõputöö uurimisküsimustele vastuste leidmisel kasutasin kvalitatiivse uurimuse meetodit. Andmete kogumiseks korraldasin katse ja viisin läbi intervjuu. Kasutasin allikakriitilist dokumentide analüüsi ja teemakohase kirjanduse otsingut.

ERR-i arhiivi kultuuripärandi digiteerimise, juurdepääsu ja kasutamise kohta hinnagu saamiseks intervjuerisin 25.03.2015 ERR-i arhiivide juhti Heli Pikka, ERR-i raadiomajas, tema kabinetis. Fotoarhiivi tööd puudutavad küsimused saatsin e-kirja teel vastutavale toimetajale Eve Krillole.

Töös kasutasin dokumente, mida säilitatakse ERR-i fotoarhiivis ja ERR-i dokumendarhiivis ning mille leheküljed on nummerdamata.

Andmete saamiseks viisin läbi ERR-i arhiivide juhiga poolstruktureeritud intervjuu, milles küsimused olid fokusseeritud uuritavatele teemadele ja küsimuste järjekord varieerus vastavalt saadud eelnevate küsimuste vastustele. Uurimuse eesmärgist juhindudes koostas eelnevalt intervjuu kava (Lisa1). Küsimused puudutasid kogu üksuse kohta käivat hinnangut ja üldist juhi seisukohta uuritava teema suhtes. Intervjuu toimumise leppisin eelnevalt telefoni

teel kokku ja see toimus intervjuueeritava kabinetis silmast-silma vestluses, mis kestis täpselt 50 minutit ja mille ma mobiiltelefoniga intervjuueeritava nõusolekul salvestasin. Intervjuu helisalvestus on tekstina dokumenteeritud Express scribe tarkvara kasutades. Transkriptsioon on lisatud töö lissasse (vt Lisa 2). Lisaküsimuse arhiivide juhile saatsin eelnevalt kokku lepitult e-kirja teel (vt Lisa 4).

Küsimused, mis puudutasid fotoarhiivi igapäeva tööga seotud teemasid, saatsin ERR-i fotoarhiivi vastutavale toimetajale e-kirja teel, kes vastas esitatud küsimustele e-kirja teel (vt Lisa 3). Uurimustöö tegemise ajal viibisin ERR-i fotoarhiivis ka kohapeal 24-25.03.2015, et tutvuda uurimustööks vajaminevate dokumentidega. Samuti toimus täiendav andmete kogumine ERR-i arhiivi vastutava toimetajaga pidevalt suheldes Skype'i vahendusel, telefonivestlustes ja silmast-silma kokkusaamisel perioodil 21.01.-19.05.2015.

2.2 Katse

Vastuse saamiseks uurimisküsimustele, millist informatsiooni on võimalik saada ERR-i fotoarhiivist tänasel digitaalset juurdepääsu võimalust omaval kasutajal ja milline koostöö on võimalik ERR-i arhiivi ja kasutajate vahel fotodel jäädvustatu täpsustamiseks, korraldasin katse.

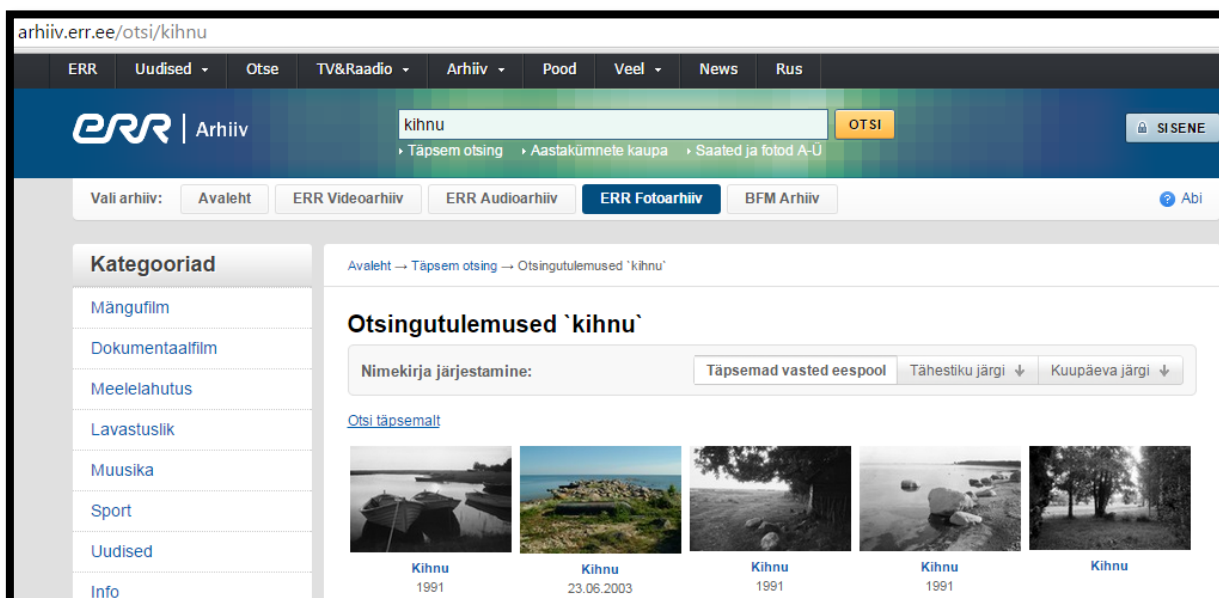
Esmalt otsisin ise ERR-i fotoarhiivist <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv> mõningad fotod, et analüüsida, mis ajast ja milliseid fotosid digiarhiiv sisaldab ja millist infot sisaldavad fotode kirjeldused. Et katse läbi viimiseks valitud teemat ja kasutajaid kuidagi piiritleda, valisin väikese piirkonna – Kihnu ja kuna otsisõna „kihnu” all oli piisav hulk fotosid erinevatest ajajärkudest ja sündmustest, siis sobis see valik just katse läbi viimist võimaldavate parameetrite poolest.

Seejärel selgitasin välja Kihnu valla kodulehelt põhikooli õpilaste arvu. Kihnu põhikoolis on väikesed liitklassid ja selleks, et õppetööd võimalikult vähe häirida, sobis katse läbiviimiseks erinevate vanustega väike rühm õpilasi, kellele ülesanne anda.

Katse läbiviimise leppisin eelnevalt kokku ERR-i fotoarhiivi vastutava toimetajaga ja pöördusin nõusoleku saamiseks e-kirja (vt Lisa 4) teel põhikooli õpetaja poole 21. märtsil 2015. aastal. Pöördumises oli kirjeldatud täpselt katse eesmärk ja selle saavutamiseks

püstitatud ülesanne, mis palusin õpilaste kaasamisega lahendada. Ülesande sisu, mille õpetaja õpilastele jagas oli järgmine:

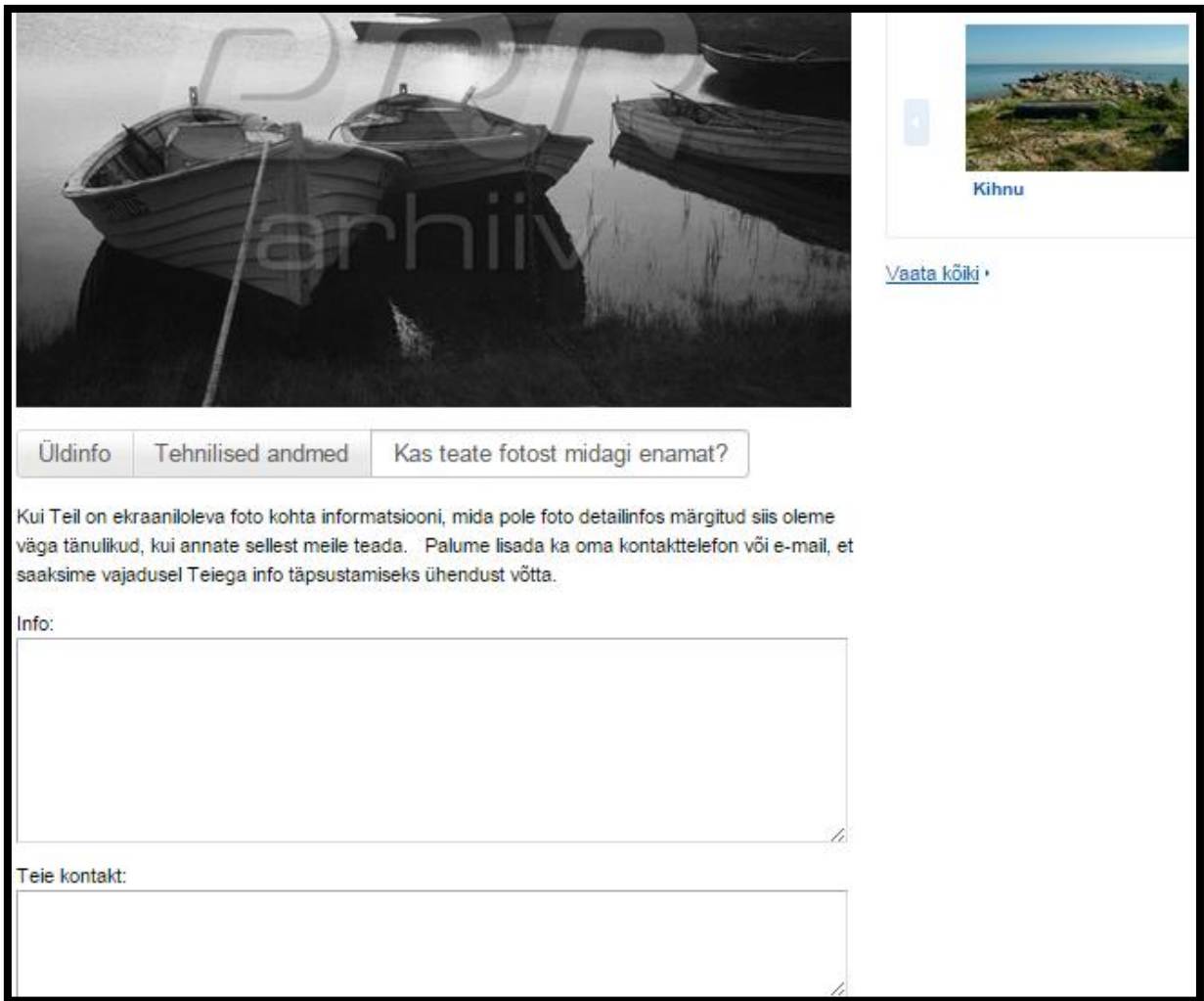
otsida ERR-i fotoarhiivi lehelt (vt Joonis 1) <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv> igauks kokku neli kuni viis fotot.

Joonis 1 ERR-i fotoarhiivi veebileht (Allikas: <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv>)

Fotod võisid olla erinevatest aastatest (näiteks 50ndad või 90ndad jne) ja siis ise või kaasates oma vanemaid, vanavanemaid või tuttavaid, tuvastada fotol oleva inimese nimi, kui seda valitud foto kirjelduses pole. Samuti kui on teada, kus foto on pildistatud (küla, talu, rand jne), millal (aasta, aastaaeg, kuu jne) või millise üritusega (pulm, ristsed, jaanipäev jne) on tegemist. Ka selle kohta võis saata parandused, kui valitud fotol on kirjeldus vale. Otsingusõnaks tuli sisestada „kihnu”.

Kui valitud fotode kohta oli info leitud, tuli see sisestada <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv> lehel vastava foto all olevasse lahtrisse „ Kas teate fotost midagi enam?” (vt Joonis 2) ja märkida ka saatja kontaktandmed (e-mail, telefon), et vajadusel on võimalik toimetajal täiendava info saamiseks ühendust võtta.

Joonis 2 ERR-i fotoarhiivi veebileht (Allikas: <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv>)

Kui fotode kohta saadetud info jõudis fotoarhiivi toimetajale, parandas ta selle andmebaasis ära ja tehtud muudatus oli peagi nähtav ERR-i fotoarhiivi lehe avalikus vaates vastava foto kirjelduses.

Katses osales kokku 11 inimest, kes fotode kohta uut informatsiooni saatsid. Neist kaheksa olid õpilased, kaks õpetajat ja üks muuseumi töötaja.

Uurimustöös näidetena ja lisades kajastatud fotodele kirjelduste saatjate kontaktandmeid lõputöös ei avalikustata, kuid need on ERR-i fotoarhiivi toimetusel olemas.

ERR-i digitaalse fotoarhiivi kasutamine õppetöös oli sellisel viisil nii fotoarhiivile kui õpetajale ja õpilastele esmakordne kogemus.

3. ERR-i FOTOARHIIVI ÜLEMINEK DIGIAJASTULE

3.1 Muutused ERR-i fotoarhiivi töökorralduses

Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidiumi otsusega 14. juunil 1990. aastal likvideeriti Riiklik Televisiooni- ja Raadioorganisatsioon Eesti Ringhääling, ning moodustati likvideeritava Eesti Ringhäälingu baasil iseseisvate riiklike organisatsioonidena Eesti Televisioon ja Eesti Raadio (ENSV Riiklik, 1990).

23. jaanuaril 1991. aastal kinnitati Eesti Televisiooni struktuur ja juhtimisskeem, milles fotoosakond koos filmioperaatorite, helirežissööride, kunstnike ja teleoperaatoritega paigutus režiidireksiooni koosseisu (Šein, 1995:115).

1. juulil 1993. aastal kehtestati ETV juhtkonna otsusega (protokoll nr. 24 25.06.1993) ETV uus struktuur. Selle struktuuri kohaselt viidi Fotoosakond Tootmistalituse alluvusse. (ETV juhtkonna..., 1993)

14. juunil 1994. aastal hakkas kehtima ringhäälinguseadus (1994), mille paragrahv 25 lõige üks, punkt viis alusel Eesti Raadio ja Eesti Televisioon tagavad rahvuskultuuri ja ajaloo seisukohalt oluliste ürituste, sündmuste ja teoste jäädvustamise ning jäädvustatu säilitamise tulevastele põlvetele.

Eesti Rahvusringhääling alustas tegevust 1. juunil 2007. aastal, kui jõustus Riigikogus 18. jaanuaril 2007. aastal vastu võetud seadus, millega ühendati Eesti Raadio ja Eesti Televisioon (ERR kodulehekülg, 2015).

Pöördelise ajajärgu osaliseks sai fotoarhiiv seoses arhiivimaterjalide digiteerimisega. Alates 2003. aastast lõpetasid ERR-i fotograafid analoogfotode tegemise, arhiivi hakkasid jõudma digitaalselt sündinud fotod ja 2005. aastal alustati ERR-i fotoarhiivis säilitatavat fotokogu digiteerima, seda küll esialgu väikeses mahus.” Samal ajal alustati Fotopanga s.t andmebaasi loomist, mida said kasutada oma töötajad ning mis alates 2007. aastast oli internetis kättesaadav kõigile.” (Krillo, 2015)

Kui enne kasutati fotoarhiivi põhiliselt ETV enda saadete jaoks ja fotosid mõningal määral näituste, trükiste, raamatute jaoks, siis üleminekul digitaalsele arhiveerimisele said digiteeritud fotopärandist osa kõik kasutajad, kellele see huvi pakkus.

3.2 ERR-i tegevuse jäädvustamine fotopärandina

14.05.2007. aasta käskkiri nr 27 Püsiväärtusega helidokumentide arhiveerimise kord (ERR, 2007) ja juhend saadete salvestuste säilitamise hindamiseks, nr 2.2 (ERR, 2007), mis on kinnitatud 20.05.2007. aastal, näevad ette arhiivide juhi kohustust koostada kaks korda aastas nimekiri, milliseid saateid poolaastal säilitatakse, kas alaliselt või valikuliselt tähtaegadega. Toimetajad ja peatoimetajad koostavad programmide nimekirjad. Tootmiskäskkirja alusel koostab arhiivide juht sellest koondnimekirja ja esitab 20-liikmelisele komisjonile (peatoimetaja, toimetuse juhid ja arhiivide juht ise), kes vaatab nimekirja üle ja kinnitab või teeb täiendused ja seejärel juhatus kinnitab. (Pikk, 2015)

Eesmärk on, et hooaja jooksul saaks kõigist saatesarjadest vähemalt kahest saatest fotosid. Konkreetseid kokkuleppeid fotograafia teevad toimetused. „Mõne saate puhul käib fotograaf sagedamini kohal (nt. „Plekktrumm”, „Kirjandusministeerium”, „Hommik Anuga” – iga kord erinevad saatekülalised), „Pealtnägija” ja uudistesaadete puhul tehakse tavaliselt hooaja algul fotod saatejuhtidest. Paljud saated tehakse väljaspool televisioonimaja stuudioid ja väljaspool Tallinna. Nende saadete puhul käib fotograaf hooaja jooksul kaasas paaril korral („Osoon”). „Õnne 13” on eetris olnud 22. hooaega ning nemad kutsuvad fotograafi pildistama, kui seriaali on tulnud uusi tegelasi, ka 2-3 korda hooaja jooksul. „Eesti Laulu” ja „Laulukarusselli” puhul on fotograaf olnud alati kohal ja pildistanud kõiki esinejaid.” (Krillo, 2015)

3.3 ERR-i fotoarhiivi väljakutse fotopärandi jäädvustamisel

Fotokogu digiteerimise edenemine ERR-i fotoarhiivis sõltub peamiselt sellest, kuidas fotonegatiivid ja analoogfotod infoga varustatud on. Digiteeritud fotole saab võimaldada juurdepääsu siis, kui see on toimetaja poolt kirjeldatud. Erinevatel aegadel on ERR-i

fotoarhiivis arhiveeritud fotodel kirjeldusnõuded olnud erinevad või on neid eiratud. Seepärast ei pruugi kõikidel fotodel olla piisavat kirjeldust või see hoopis puudub. Puuduva info otsimisele võib aga kuluda toimetajal hulk aega. Alljärgnev juhtum on näide fotopärandi jäädvustamise probleemidest ja võimalustest.

2014. aasta lõpus omandas ERR-i fotoarhiiv fotograaf Heino Vilmsi negatiivkogule autoriõigused. Vilmsil oli palju fotosid 70ndate alguse populaarsest laste laulusaatest „Trika-Trei”. Kuna fotodel olevaid laululapsi pole võimalik tuvastada, siis need läksidki digiarhiivi kirjeldusega „Laste lauluvõistlus Trika-Trei”. Nii oli üle saja foto kirjeldamine suhteliselt vähe aega nõudev, kuid info jäi poolikuks. Paar päeva pärast fotode veebi jõudmist saabus kunagiselt laululapselt kiri, mille järgi sai foto täieliku kirjelduse (Vt Lisa 5). (Krillo, 2015)

Toimetaja Eve Krillo lisab, et fotograaf Heino Vilmsi kogust on nad saanud palju fotosid vanadest saadetest, telelavastustest, mis säilinud ei ole (läksid eetrisse otse), samuti ETV algusaegade töötajatest. Kahjuks on fotograafi poolt negatiivümbriisele lisatud info väga napp või puudub täielikult. Üheks võimaluseks on saada informatsiooni toleaegetelt inimestelt. Seetõttu ei tohi ETV algusaegadest pärinevate fotode kirjeldamisega viivitada. Vahel juhtub, et vaadates arhiivist mõnda saadet, saabki info nendele fotodele, millele oled püüdnud juba infot otsida, selgitab Krillo. (*Ibid*)

Sellest näitest selgub ka see, kuivõrd väärtuslikku materjali sisaldab kasutajate jaoks ERR-i fotokogu, kuid fotode täiendav taustateave ei pruugi olla piisav või puudub üldse ja kuidas on võimalik kasutajaga koostöös koguda fotopärandile täiendavat infot.

Ajaloo Muuseumi teadlane Merili Roosalu (Sähka) peab tähtsaks muuseumides säilitatavate fotode puhul järgida foto teabestruktuuri mudelit (Joonis 3), mida tuleb arvestada fotode kirjeldamisel, eksponeerimisel, säilitamisel ja käsitlemisel (Sähka, 2008:46).

Mudelis esitatud erinevad teabetasandid on küll omavahel tihedalt seotud ning moodustavad foto väärtuste ja tähenduste kandmisel ühtse terviku, kuid siinkohal leidis töö autor pasliku tuua näitlikustamiseks mudeli ERR-i fotoarhiivi fotokogu kontseptuaalse konteksti vaates. Nimelt väljendab kontseptuaalne kontekst foto kultuurilist ja sotsiaalset tähendust. (*Ibid*)

Joonis 3 Foto kui artefakti teabetasandite mudel

(Allikas: Sähka, 2008:46, Pearce 1994:125-132, Konsa 2003:18-20 kaudu)

ERR-i fotopärandi kontseptuaalset konteksti aitab mõista asjaolu, et fotod on olnud Eesti Televisiooni poolt ühiskonna ideoloogiat peegeldav materjal. Foto aitas vahendada pilti ühiskonnas toimunud sündmustest. Samuti on fotodel talletatud ajalugu mida liikuvast pildis enam jäädvustatud pole. Seega pakub ERR-i fotoarhiiv teadlastele ja uurijatele väärtuslikku ainet nõukogudeaegse fotopärandi tõlgendamiseks ja meediaorganisatsioonile eripärase fotokogu kajastatud sündmustest ja faktidest.

Seda, millist informatsiooni sisaldab ERR-i säilitatud fotopärand tänase digitaalse juurdepääsu võimalusi omava kasutaja jaoks, sõltub ERR-i arhiivi fotosid kirjeldavast taustateabest ja vaataja kultuurilistest teadmistest. Aga ka sellest kas tervele fotokogule digitaalne juurdepääs kasutajale on üldse võimaldatud.

3.4 ERR-i fotoarhiivi säilituspoliitika

„Teabeasutuse üldine säilituspoliitika (*ingl k preservation policy*) fikseerib kirjalikul kujul antud organisatsiooni kohustused ja juhtprintsipiibid säilitamise alal, nende seose asutuse üldsihtidega ning üldreeglid nende sihtide saavutamiseks” (Konsa, 2008:245).

Valdkonna spetsialist Kurmo Konsa tõdeb, et säilitamine peab olema integreeritud teabeasutuse kõikide tegevusvaldkondadega. Säilituspoliitika olulisus seisneb selles, et aitab teabeasutuse eesmärkide saavutamiseks määrata kindlaks prioriteedid. Aitab planeerida strateegiat ja alati piiratud ressurssidele keskenduda. Luues juhtidel ja personalil kindla ettekujutuse sellest, mida neilt oodatakse, aitab säilituspoliitika tõsta säilitamise olulisust organisatsioonis, rõhutades säilitustegevuse vajalikkust. On suhtekorralduse tööriistaks - tutvustades organisatsiooni laiemale publikule. Seni on säilituspoliitika loomine võimatu, kuni säilitamisse suhtutakse kui kitsasse käsitööoskusesse, arvab Konsa. (Konsa, 2008:245)

Intervjuust ERR-i arhiivide juhataja Heli Pikaga selgus, et säilituspoliitikale viitavat dokumenti, mis käsitleks otseselt ERR-i fotoarhiivi tegevust, pole. Siinkohal võib näiteks tuua Rahvusarhiivi säilituspoliitika, mille eesmärgis on kirjas: „Rahvusarhiiv kogub ja säilitab Eesti ajalugu, kultuuri, riiklust ja ühiskondlikke olusid dokumenteerivaid arhivaale sõltumata nende loomise ajast, kohast või teabekandja iseloomust. Säilituspoliitika eesmärgiks on määratleda Rahvusarhiivi taotlused ja põhimõtted kultuuripärandi võimalikult pikaajalisel säilitamisel ja kasutamisel.” (Rahvusarhiiv, 2007)

Rahvusarhiivi säilituspoliitika põhimõteteks on näiteks jälgida digitaalarhiivinduse ning digitaalse säilitamise tehnoloogia arenguid ja osaleda rahvusvahelises koostöös valdkonna arendamiseks, tagada digitaalse kultuuripärandi säilimine ja juurdepääs parimal võimalikul tasemel, samuti korraldada ja propageerida juurdepääsu digitaalsetele kasutuskooptele arhiivi virtuaalses uurimissaalis internetis jne (*Ibid*).

„Fotokogu säilimise tagab suures osas õigete ümbriste kasutamine” (Konsa, 2008:192). Kuna ERR-i fotoarhiivi fotomaterjalide hoiustamiseks puuduvad ettenähtud hoiukarbid, mis vastavad tänapäevastele arhiivisäilitusstandarditele ja viimased aastakümned pole võimalik fotosid kaitsvaid ümbriseid ümber vahetada piisavate rahaliste ressursside mitte leidmisel, siis uurimustöö autori arvates ERR-i arhiivi säilituspoliitika olemasolu aitaks planeerida strateegiat ja määrata kindlaks prioriteedid piiratud ressursside jagamisel.

ERR-i fotoarhiivi eesmärgiks on olemasolevad ning lisanduvad fotodokumendid pikaajaliselt säilitada ning tagada juurdepääs digitaalsetele fotokooptele internetis arhiiv.err.ee. ERR-i fotoarhiivis on aastakümneid säilitatud ajakirjadest ja ajalehtedest maha pildistatud fotosid - fotoreproduktsioone, mida kunagi kujundusmaterjalina saadetes kasutati, kuid millel puudub arhiiviväärtus. Kuna fotoarhiiv kolis 2014. aasta sügisel remonditud raadiomajja, siis kolimise

ettevalmistuse käigus paljud reprod ja arhiiviväärtusetu materjal sai eemaldatud. Toimetaja peab eesmärgiks kogu arhiiviväärtusetu materjali eraldamist. (*Ibid*)

3.5 Elektroonilise andmebaasi kasutusele võtmine ERR-i fotoarhiivis

Eesti Rahvusringhäälingu fotopanga ja fotoarhiivi, videoarhiivi ja heliarhiivi majasisese kasutamise korras, mis on kinnitatud 20.02.2008. aastal juhatuse koosoleku otsusega nr. 1.1, oli kirjas, et fotoarhiiv kuulub struktuurse alajaotusena ERR-i arhiivide koosseisu, Fotopank on ERR-i elektrooniline andmebaas, mis asub aadressil <http://foto.err.ee> (edaspidi – Fotopank), Fotopank osutab teenuseid nii ERR-i siseselt kui ka avalikult, Fotopanga tööd korraldab fotopanga toimetaja, Fotopanga tegevus on kooskõlas Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu 20.06.2007. a. otsusega nr 3.4, millega on kinnitatud „Audiovisuaalsete arhiivide kasutamise hinnakiri tulunduslikuks tegevuseks”, korra kaasajastamise eest vastutab arhiivide juhataja. (ERR, 2008)

Fotopanga kasutamise tingimused lubasid töötajatel kasutada fotosid: saadetes, siselehes „Ring Hää!” ja intranetis. Samuti lubati fotosid kasutada portaalides: www.err.ee, www.etv.ee, www.etvpluss.ee, www.etvsport.ee, www.etv24.ee, www.novosti.etv24.ee, www.meieoma.ee, www.vikerraadio.ee, www.klassikaraadio.ee, www.r4.ee, www.r2.ee.

Fotosid oli lubatud kasutada toimetuste ja majasisestel näitustel. ERR-i turundusosakonna ja ERR-i programme tutvustavates reklaammaterjalides ja pressiteadetes, turundusüritustel ning edastada fotosid jooksva programmi tutvustamise eesmärgil ajakirjandusele tasuta kasutamiseks. Samuti ERR-i poolt toodetud buklettides, infomaterjalides, CD-del ja DVD-del ning teistel andmekandjatel. Fotode muu viisil kasutamine toimus kirjaliku lepingu alusel, mille sõlmis ERR-i müügiosakonna juhataja. (*Ibid*)

Fotopanga kasutamise kord nägi ette, et ERR-i töötaja, kes soovis kasutada Fotopanka, registreeris end Fotopangas kasutajaks. Foto kasutamiseks kirjeldas töötaja foto kasutamise eesmärgi ja laadis foto alla. Kui fotopangas otsitav foto puudus, siis töötaja esitas fotoarhiivi tellimuse, sobiva foto olemasolul see skaneeriti ja toimetati tellijani. (*Ibid*)

Fotopank toimis kuus aastat ning alates 2013. aasta lõpust migreeriti fotofailid Fotopangast ERR-i arhiivi ühtsesse andmebaasi arhiiv.err.ee. (Krillo, 2015)

3.6 ERR-i fotoarhiivi hetkeseis

Intervjuust ERR-i arhiivide juhataja Heli Pikaga selgus, et fotod olid esimesed, mida ERR-i arhiivides digiteerima hakati. Kõige vähem tegeleti videosalvestistega, digiteeriti Betacam SP kassette ühekaupa, nüüdseks on jõutud massdigiteerimiseni. Korruga digiteeritakse 60 kassetti, et saaks võimalikult kiiresti salvestused inimestele kättesaadavaks teha. (Pikk, 2015)

Heli Pikk, andes üldist hinnagut ERR-i arhiivide senisele digiteerimisprotsessile ütles, et edenetud on päris jõudsalt. Kõige parem olukord on audiosalvestustega ja pakkus, et kuskil 2018. - 2019. aastaks loodab sõnasaadete digiteerimise lõpetada. (*Ibid*)

Fotoarhiivi vastutav toimetaja Eve Krillo hinnangul on tänaseks digiteeritud fotokogust ca 15%. Kirjeldatud ning digiarhiivi lisatud on aga märksa vähem. Põhjuseks peab ta tööjõu nappust. Üks arhiivitöötaja tegeleb digiteerimisega, üks arhiivitoimetaja kirjeldab uusi, igapäevaselt saadetest tehtud fotosid, Eve Krillo ise kirjeldab aga vanu arhiivifotosid. Kuna peale fotode kirjeldamise on arhiivis muid töid, siis jääb aega fotode kirjeldamiseks vähe ja juba digiteeritud fotosid enne kirjelduste lisamist digiarhiivi kättesaadavaks kasutajatele teha ei saa. (Krillo, 2015)

ERR-i „Arhiivide digiteerimise arengukava 2012-2015 on loodud alusdokumendiks, mille põhjal kujundada digiteerimisprotsesside põhisuundi ja strateegiaid” (ERR, 2012). Dokumendis peeti oluliseks fotode digiteerimisprotsessi kiirendamist ja selleks ettenähtud vajalikud meetmed olid:

- a) „1-2 digiteerimisüksuse juurdeloomine, mis tegeleks igapäevaselt ainult fotode digiteerimise ja infosüsteemi registreerimisega. Üksiti nõuab see ka personali suurendamist
- b) Fotode digiteerimise teenuse ostmine”. (*Ibid*)

Eesti Rahvusringhäälingu arengukava 2015-2018 on eesmärgiks seadnud 2018. aastal struktuurfondide toel digiteerida kogu ERR-i fotokogu (ERR, 2014).

Eeltoodud arengukavade digiteerimise eesmärkide täitmise kohta uurimustöö autori e-kirjas saadetud lisaküsimusele vastas arhiivide juhataja Heli Pikk, et „majanduslikel põhjustel pole võimalik olnud arhiivides isikkoosseisu suurendada (praegune koosseis kaks kirjeldajat ja üks digiteerija), digiteerime endises tempos, mis tähendab 11 000 analoogfotot aastas, „ samuti samal põhjusel pole võimalik fotode digiteerimise lisateenuse ostmiseks. Ta lisas, et „kui on

võimalik saada struktuurfondidest raha, siis täidame selle 2015-2018 aastaks seatud eesmärgi, kui pole siis jätkame samas tempos, mis praegu”. (vt. Lisa 4)

3.7 Fotode kirjeldamisel ja märksõnastamisel tekkinud probleemid

Digiteerimisele üleminekul ERR-i vastutava toimetaja hinnagul otseselt suuremaid takistusi pole olnud, olid pigem teadmatuses tekkinud probleemid. „Kui 2005. aastal fotode digiteerimisega alustati, siis esialgu skaneeriti fotod vale resolutsiooniga, kuid õnneks oli nende fotode kogus väike ning ümbertegemine ei võtnud kaua aega.” (*Ibid*)

Digiteeritud fotode kirjeldamiseks kasutab fotoarhiiv kirjeldusprogrammi Fotostation. Fotodele lisatakse järgmised andmed: foto originaali tüüp, telesaate indeks (juhul kui on tegemist fotoga saatest), üldine kategooria, pildistamise koht, kuupäev, fotograafi nimi, kirjeldus ja õigused. Seejärel laetakse fail Meediahaldussüsteemi (*Interplay Media Asset Manager*), kust valikuliselt tõstetakse digiarhiivi arhiiv.err.ee üles. Sisekasutuseks jäetakse näiteks halva kvaliteedi, kuid siiski arhiiviväärtusega fotod ja ERR-i töötajate fotod. (Krillo, 2015)

Parem võiks olla fotode märksõnastamine, toimetaja arvates on see puudulik. Algul, kui kirjeldama üldse hakati, siis peeti millegipärast oluliseks, et oleks kirjas märksõnades *horisontaal* - ja *vertikaalfoto*. Toimetaja arvates on see täiesti mõtetu ja enam nad neid sõnu ei pane. Ta arvab, et märksõna peaks olema selline, et kui inimene otsib *tooli*, siis see tool ongi fotol nii näha, et seda on võimalik kasutada, mitte et kuskilt paistab toolijalg. (Krillo, 2015)

Märksõnastamine oleks vajalik arhiivi enda andmebaasis. Näiteks saadete toimetajate jaoks, kes otsivad andmebaasist mingi kindla sõna järgi. Kuna süsteemi liitotsing ei tööta, siis pole ka sellest kasu. Andmebaasis foto info otsimine toimub kõigilt tekstiväljadelt: pealkiri, sisukirjeldus ja märksõna. (*Ibid*)

Fotostationi kasutuselevõttuga tekkisid esialgu probleemid, kui tehtud kirjeldus jõudis koos fotoga andmebaasi, siis mingil põhjusel muutusid mõned tähed ja sümbolid arusaamatuteks märkideks. Lahendused ei olnud küll fotoarhiivi toimetajate kätes, kuid nende tööd see segas, meenutab Krillo ja lisab, et näiteks sõna *režissöör* nägi andmebaasis välja *repissöör*.

Moonutatud tähed pidid nad Fotopangas ükshaaval ära muutma. Aga need vead parandati ja hiljem pole enam probleeme olnud. (*Ibid*)

Toimetaja hinnangul annavad digiteerimisele üleminekul tehtud vead veel tänaseni tunda. Nimelt võib kasutaja fotoarhiivi avalikus vaates kohata näiteks identseid fotosid. See tuleneb ajast, mil kõik digiteeritud fotod laeti Fotopanka üles. Jooksvalt püütakse andmebaasi korrastada ja eemaldada sealt identseid ja ebaõnnestunud võttega (veider ilme – silmad kinni, vms) fotosid. (Krillo, 2015)

Igapäevane kirjeldamisprotsess võib võtta kaua aega. Kõik sõltub sellest, mis negatiiviumbrisel kirjas on. Juhul kui fotol või negatiivi ümbrisel on piisav informatsioon (saate pealkiri, kuupäev, fotograafi nimi ja kategooria) kirjeldamiseks juba olemas, siis ulatub digiteeritud fotode hulk paarisajale fotole päevas. Kui aga fotol puudub info, võib selle leidmisega aega minna, sest otsida tuleb nii videoarhiivist, teatmeteostest, vanadest telekavadest jms allikatest. Sel juhul jõuab päevas paarkümmend fotot digiteerida. (*Ibid*)

Eve Krillo meenutab, et pärast digiteerimise algust loodi kirjeldatud negatiivide jaoks uus temaatiline süsteem, milles saated on alfabeetilises järjekorras, eraldi lastesaated, telelavastused ja filmid. Kui negatiivid on digiteeritud, kirjeldatud ja digiarhiivi lisatud, siis neid enam kasutama ei pea. (*Ibid*)

3.8 ERR-i digitaalse fotoarhiivi kasutajad

Heli Pikk tõi intervjuus välja, et ERR-i veebi külastab praktiliselt igal nädalal 25 000 kasutajat ja samal ajal vaadatakse pidevalt läbi 200 000 lehekülge, arhiivi juhataja hinnangul on see suur protsent. 83-85% on eesti külastajaid, ülejäänud väljastpoolt Eestit. (Pikk, 2015)

ERR-i arhiivi fotosid kasutavad ERR-i töötajad saadetes ja portaalides. Püsiklientideks on näiteks Fookus Meedia OÜ, SL Õhtuleht, AS Eesti Ajalehed jne. Veel kasutavad fotosid kirjastused, muuseumid, asutused, õpilased ja üliõpilased õppetöoga seoses. ERR-i fotosid on palju Eesti Filmi Andmebaasis. (Krillo, 2015)

Kui varem oli võimalik isiklikuks kasutuseks foto Fotopangast tellida läbi müügiosakonna, siis alates 2013. aastast on võimalik see pärast pangalingi kaudu tasumist ise alla laadida. Kui kellelgi on vaja fotosid, mida ei ole jõutud veel digiteerida, on alati võimalik eelnevalt aeg

kokku leppida ja tulla arhiivi kohale. Kui inimene on sobivad fotod välja valinud, siis need fotod digiteeritakse, kirjeldatakse ning lisatakse digiarhiivi, kust soovija saab need alla laadida. Füüsiliselt fotosid arhiivist välja ei laenutata. (*Ibid*)

Tabel 1 kajastab statistikat ERR-i digiarhiivi video-, audiosalvestuste kui ka fotoarhiivi sise- ja väliskasutajatest. 2013. aasta lõpus tõsteti üle Fotopangast 83 432 fotot ERR-i arhiivi ühtsesse andmebaasi arhiiv.err.ee. 2014. aastal lisati digiarhiivi kokku 8437 fotot, mis on oluliselt vähem digiteeritud fotode kohta aastas, võrreldes selle aasta 4 kuu seisuga, kui digiteeritud on üle 4000 foto. Kuna fotoarhiivi kolimiseks uude raadiomajja tuli fotokogu enne korrastada ja ettevalmistada, siis digiteerimiseks ei jätkunud piisavalt aega, põhjendab toimetaja. (*Ibid*)

Tabel 1. ERR-i digiarhiivi statistika aastate lõikes seisuga 30.04.2015

Statistika aastate lõikes									
Aasta	Uusi faile lisatud			Sisekasutuseks alla laetud			Täidetud tellimusi		
2015	1985	2009	4302	0	1177	663	0	96	247
2014	7822	5363	8437	0	2081	1900	0	667	293
2013	7095	5391	83432	0	28321	366	2	615	64
2012	3698	6176	0	0	0	0	22	47	0
2011	2472	8215	0	0	0	0	12	10	0
2010	1183	29323	0	0	0	0	3	2	0

(Allikas: ERR fotoarhiiv)

Sisekasutuseks ehk saadetes ja portaalides kasutamiseks on alla laetud fotofaile 2014. aastal 1900, selle aasta (2015) nelja kuuga 663. Veerg „täidetud tellimusi ” näitab palju on fotosid tellitud isiklikuks kasutamiseks, mittetunduslikuks tegevuseks või fotosid lepinguliseks kasutamiseks. Näiteks eelmisel 2014. aastal oli neid kokku 293. Selle aasta nelja kuu seisuga on neid 247, mis autori arvates jääb siiski tagasihoidlikuks ja annab märku asjaolust, et kasutajad ei pruugi fotokogust teadlikud olla, mida näitas ka uurimustöös läbi viidud katse tulemus.

Fotoarhiivi vastutav toimetaja on spetsiaalselt nende kasutajate käest uurinud, kes neile fotoarhiivi helistavad ja küsivad fotode kohta ja saanud kinnitust, et varem pole seda lehekülge nad külastanud. (Krillo, 2015)

4. ERR-i FOTOARHIIVI KASUTAMISE KATSE TULEMUSED

4.1 Katse käik ja tulemused

ERR-i fotoarhiiv säilitab ka fotosid Kihnu saare elust, inimestest ja loodusest, mida on jäädvustanud ajaloo jooksul ETV koosseisulised fotograafid pärimuskultuuri saadete ja dokumentaalfilmide salvestustest. Autori arvates sobis katse läbi viimiseks väike kogukond, kus üksteist hästi tuntakse ning seepärast valis autor Kihnu kooli. Unikaalne Kihnu põliskultuur on arvatud 2003. aastal UNESCO suulise ja vaimse pärandi maailmanimekirja.

30.03.2015 saatis Kihnu ajaloo õpetaja Mare Mätas uurimustöö autori e-kirja teel pöördumisele vastuse (vt Lisa 4), milles kiitis katse mõtte heaks ja andis teada, et edastas ka selle Kihnu muuseumile, kuna seal käivad koos vanema põlvkonna esindajad, kellele võib samuti huvitav tunduda ära arvata, kes on pildil. 01.04.2015 saatiski Kihnu muuseumi töötaja Maie Aav uurimustöö autorile e-kirja (vt Lisa 4), milles andis teada, et see töö pakuks suurt huvi ka muuseumile, ta on ise neid pilte ERR-i fotoarhiivis sirvinud ja mõelnud nende andmete täiendamisele.

06.04.2015 andis Kihnu kooli emakeele õpetaja Külli Laos kaheksale 5.-8. klassi (11-15 aastased) õpilastele ülesande, kus ta näitas klassi ees projektoriga <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv> lehel ette koha, kus õpilased leiavad fotod, mille ise vabal valikul valivad otsisõna „kihnu” alt. Õpetaja selgitas juurde, et fotode kohta võib infot küsida vanematelt, vanavanematelt ja tuttavatelt. Selle info, mis õpilased foto kohta leiavad (inimeste, kohtade, talude, randade, külade jms nimed, üritused, tegevused, aastaajad jne), sisestavad nad <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv> lehel vastava foto alla olevasse lahtrisse ”Kas teate fotost midagi enam?” (Joonis 2).

Fotode korduval valimisel piirangut polnud, mitu õpilast võisid valida ka ühe ja sama pildi info otsimiseks. Uurimustöö jaoks oli see erineva informatsiooni võrdlemisel kasuks.

Esimesed parandused ja uus info fotode kohta saabus ERR-i fotoarhiivi vastutavale toimetajale juba samal päeval 06.04.2015. Toimetaja Eve Krillo vaatas info üle ja muutis ära kirjelduse saadetud foto kohta, mida ka fotoarhiivi veebilehel katses osalenu kohe ise näha võis.

Ajavahemikus 06.-24.04.2015 laekus fotoarhiivi kokku 47 otsisõna „kihnu” alt leitud foto kohta lisainfot. (vt Lisa 6)

Siinkohal toob autor näitena foto (vt Foto 1), mille kirjeldus enne lisainfo saabumist oli: „Kihnu käsitöömeister Rosaali Karjam (Ärma Roosi) koos lapselapsega.” (vt Joonis 4)

Lisainfo faili "Rosaali Karjam" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rosaali Karjam](#)" kohta järgmist lisainfomatsiooni.

Info:
Kihnu käsitöömeister Rosaali Karjam (Ärma Roosi) Mõnu käsitöötalu ukstel põimimas südamepaela koos Anette Vetikuga. Tegemist on Rosaali Karjami lapsepõlvkoduga, kus tema koos folklooriansambliga Kihnumua esitleb saare külalistele Kihnu käsitööd ja toimuvad folkloorikontserdid.

Kirjeldus enne: Käsitöömeister Rosaali Karjam (Härma Roosi) lapselapsega.

Joonis 4 Foto kohta saadetud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Uus saadetud lisainfo (Joonis 4) andis fotole hoopis laiema tähenduse. Ära oli kirjeldatud ka fotol toimuv tegevus, lisaks sai nime fotol olev tütarlaps, keda enne oli ekslikult lapselapseks peetud ja vaataja saab teada, et tegemist on käsitöömeistri enda lapsepõlvkoduga, kus tema koos folklooriansambliga Kihnumua esitleb saare käsitööd ja toimuvad kontserdid.

Autorile üllatuslikult selgus, et kui sisestada Google`i otsingusse „kihnu südamepael”, siis võib leida hulgaliselt infot, nii käsitööblogide, Youtube`i videote, lasteaedade ja koolide lehtedelt Kihnu südamepaela õpetamise kohta. Pärast „Rosaali Karjam” foto kirjeldusse lisamist, et põimitakse südamepaela, leiab huviline nüüd ka kohe Google` otsingust lingi ERR-i fotoarhiivi lehele ja otsisõna „südamepael” alt leiabki foto, mis kajastab autentse Kihnu käsitöö päritolu käsitöömeistri enda sõrmede vahelt.

Foto 1 23.06.2003 Anette Vetik ja Kihnu käsitöömeister Rosaali Karjam (Ärma Roosi) Mõnu käsitöötalu uksel põimimas südamepaela. Foto autor Ülo Josing, Foto: ERR fotoarhiiv.

Teine näide (Foto 2) katse tulemusena saabunud foto uuest infost (Joonis 5) ilmestab olukorda, kus üle 50 aasta puudusid fotol inimeste nimed, foto kirjelduseks on olnud „Kihnu lapsed. 1960-ndad.“ Foto kohta saadetud korrektsest tekstist võib järeldada, et saatja on kindel oma teadmises, seda toetab tema enda kogemus ja informatsioon on määratletud sünniaasta täpsusega. Nimede taha sulgudesse on täiendava informatsioonina ära toodud ka talu- või majakoha nimed ja praegused nimed.

Portaali ERR Digihoidla kasutaja soovib Sul vaadata järgnevat pilti:

Kihnu lapsed

<http://arhiiv.err.ee/vaata/151627>.

Tere!

Neid lapsi tean küll:

need on Pärdisaagu talu lapsed (tagumine) Leili Kott (praegu Madissoo) (sünd 1950) ning õde-venda Helju Kott (Puka Helju)(sünd 1951) ja Endel Kott (Puka Endel).

Tüdrukud paistavad olema 5-6-aastased, st tegemist 1950-ndate aastatega.

Kirjeldus enne: *Kihnu lapsed. 1960ndad*

Joonis 5 Foto kohta saadetud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Foto kirjeldus sai saadetud info põhjal parandatud - foto pärines hoopis 50ndatest aastatest ja nüüdsest, pärast mitut aastakümnet jäädvustab foto tulevastele põlvetele väärtuslikku informatsiooni, mille järgi kas või rahvusliku käsitöö uurijad saavad tolle aja lasterõivaste kohta vajalikku teavet täpsemalt määratleda. Nimelt on Kihnu seeliku mood ehk kõrdi triibumuster ajas muutuv ja kuna Kihnu naised ja tüdrukud kannavad kõrdi ka tänapäeval, siis toodud näide on autori arvates väga asjakohane, ilmestamaks olukorda, kuivõrd tähtis on kultuuripärandi võimalikult täpne kontekst.

Kõnealune foto (Foto 2) on ETV ühe esimese kunstnik-fotograafi Anton Muti tehtud fotode seeriast. Mutt töötas ajavahemikul 23.02.1956-06.08.1957 ETV-s fotograafina. Kuna ta oli ka kaua aega Eesti Telefilmi operaator ja pildistas ka samal ajal, siis on fotoarhiivis tema tehtud fotosid suurel hulgal. Pärast tema surma, andis tema lesk negatiivikogu ERR-i fotoarhiivile üle, loovutades autoriõigused. (Sutt, 2014)

Kõik ERR-i fotoarhiivis fotograaf Anton Muti selle seeria digiteeritud fotode kirjeldused said tänu ühele fotole saadetud täiendava info abil parandatud.

Foto 2 1950ndad, Kihnu lapsed, Pärdisaagu talu lapsed Leili Kott, Endel Kott, Helju Kott. Foto autor Anton Mutt, Foto: ERR fotoarhiiv.

Kolmanda näitena katse tulemustest (Foto 3) sobib eelmisele fotole võrdluseks välja tuua, millised Kihnu lapsed tänapäeval, 50 aastat hiljem, välja näevad. ERR-i fotoarhiiv, rikkaliku kultuuripärandi säilitaja, pakub uurijatele, huvilistele ja fotol olijatele endale väärtuslikku töendusmaterjali esivanemate pärandi au sees hoidmise kohta. Fotolt võib näha, et traditsioonid pole välja surnud, kihnu kõrti kantakse jätkuvalt, see on veelgi kaharam ja värvidki on erksamad ja väiksel tüdrukul on fotol nimi Kaisa Laos. Nime järgi aga võib ära tunda, et tegemist on Vikerraadio saate „Kihnukeelsed uudised” noore saatejuhi Kolde Kaisaga. Kui mõni ETV saatejuht peaks näiteks andekast noorest kolleegist infot saate jaoks otsima, siis nüüd nime järgi leiab lapsepõlve foto ERR-i fotoarhiivist Kaisast kindlasti.

Eelmise näite najal, kus fotol olevate laste nimed olid teadmata ligi 50 aastat, siis sellel fotol õnnestus väiksel tüdrukul nimi tuvastada juba pärast 12 aastat.

Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainfomatsiooni.

Info:

Eesplaani väike tüdruk Kaisa Laos

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel*

Joonis 6 Foto kohta saadetud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Foto 3 23.06.2003. Jaanipäev Kihnus, esiplaanil väike tüdruk Kaisa Laos

Foto autor Ülo Josing, Foto: ERR fotoarhiiv.

Neljanda näitena (Foto 4) katse tulemustest sobib autori arvates foto laulu- ja tantsupeost. Laulu-ja tantsupeost on fotograafid teinud läbi aegade hulgaliselt fotosid ja tavaliselt on fotodel ka mitu inimest. Üldjuhul on fotodel olevate inimeste nimed kajastamata. Nii oli ka

enne selle fotoga (Foto 4), mille kirjelduses (Joonis 7) seisis: Otseülekanne, Laulu-ja Tantsupeo rongkäik, Kihnu laulupeolised.

Lisainfo faili "XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Ees Viljo Vetik. Paremtalt esimene endine Kihnu Kooli direktor Lea Jõgisuu, Kelli Mätas, Mae-elen Kukispuu, Kaisa Laos, Keitlin Lamend ning Kihnu Kooli muusikaõpetaja Hilma Kerbak.

Kirjeldus enne: *Otseülekanne, Laulu-ja Tantsupeo rongkäik, Kihnu laululapsed*

Joonis 7 Foto kohta saadetud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

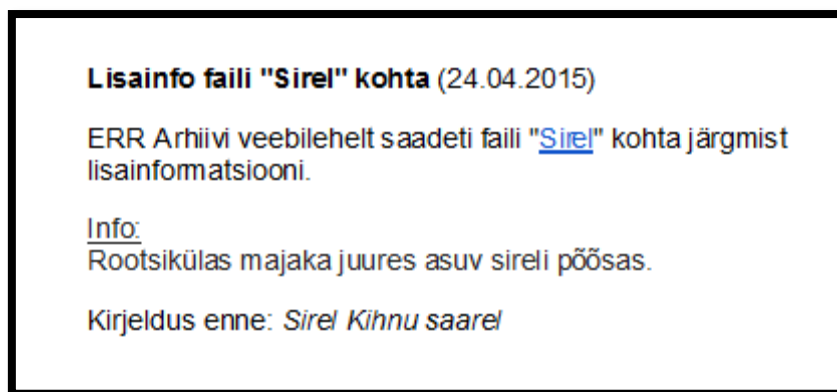

Foto 4 04.07.2009 XXV Laulu- ja XVIII Tantsupidu ÜhesHingamine. Ees Viljo Vetik, paremtalt esimene endine Kihnu kooli direktor Lea Jõgisuu, Kelli Mätas, Mae-Elen Kukispuu, Kaisa Laos, Keitlin Lamend ning Kihnu Kooli muusikaõpetaja Hilma Kerbak

Foto autor Ülo Josing, Foto: ERR fotoarhiiv.

Kihnu õpilaste enda jaoks on olnud tähtis valida välja just see pilt (Foto 4) ja anda fotol olevatele inimestele nimed. Uurimustöö autori arvates võib selle näite eeskujul leida mäluasutuste veebilehtede kasutajate poolt paljudele tantsu-ja laulupeo fotodel olevatele inimestele nimed või siis vähemalt tantsurühmade ja kooride nimed. Ja miks mitte ka näiteks seljas olevate rahavarõivaste päritolu, millise kihelkonna rahvariidega on tegemist. See aitaks jäädvustada kultuuripärandit täpsemalt ja tekitaks osalustunnet inimeste enda panustamisel.

Viiendaks näiteks (Foto 5) katse tulemustest toob autor algul vähemtähtsa infoga tundunud loodusfoto sirelipõõsast. Foto kohta saadetud infosse (Joonis 8) süvenedes tekkis arusaam, miks on saadetud selline kirjeldus: Rootsikülas majaka juures asuv sirelipõõsas. Fotograaf on saare loodusest leidnud ilusa kaadri õitsvast sirelist mere taustal. See, kes seda kohta ei tunne, näebki vaid ilusat suvist looduspilti. Uurimustöö autori arvates näeb aga kohalik oma kodusart hoopis teise pilguga. Seda enam, et ainuüksi sirelipõõsa järgi tunneb ära koha, näeb ta põõsa kõrval ka seal asuvat majakat ja teab, mis külaga on tegu. Kui nüüd uue parandatud kirjeldusega fotot vaatab mittekohalik, siis võib ta isegi saart külasthanuna ära tunda koha, kus viibis, sest tavaliselt viib suvitajaid ja turiste matkatee just Kihnu kõige lõunapoolsemasse tippu vana tuletorni vaatama.

Joonis 8 Foto kohta saadetud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Foto 5 23.06.2003 Rootsiküla, majaka juures olev sirelipõõsas Foto autor Ülo Josing, Foto: ERR fotoarhiiv.

Selle foto (Foto 5) juures on ka teine aspekt. Vahur Puik, veebisaidi www.ajapaik.ee eestvedaja on populariseerinud ajalooliste kohafotode ülespildistamist. „Vanad vaated on meie jaoks kõnekamad, kui me endi mälus on olemas kujutised samadest kohtadest [...]”. (Puik, 2008:6)

Puigi arvates on inimestel vajadus suhestada end oma elukeskkonna ja muutustega, mis on aja jooksul selles keskkonnas toimunud. Muutuste tuvastamine eeldab võrdlust ja „[...] just pildid aitavad meil luua pidevasse protsessi aredust, mis on vajalik, et tajuda muutusi” (*Ibid*), kirjutab ta.

Kokkuvõtvalt võib lisada, et sellise kohafoto täpne kirjeldus aitab tulevikus leida sama võttenurka ülespildistamiseks ja looduslike protsesse võrrelda. Saadetud täiendavat infot välja valitud fotole oli selliseid kohavaateid katses osalenute poolt valitud mitmest saare piirkonnast (vt Lisa 6).

Eelnevad viis näidet väärivad uurimustöö autori arvates eraldi esiletõstmist oma erinevate lähemisviiside poolest fotode valikul ning täiendava info vajalikkusest kirjeldustes. Poolsada

aastat ilma nimedeta, ebatäpne või puudulik info, erinevate põlvkondade võrdlused, kodukoha paikade vaated ilmestasid näidetena katse käigus valitud fotosid.

Ülejäänud fotode kohta saadetud kirjeldused koos endiste kirjeldustega on lisatud lõputöö lisasse (vt Lisa 6).

Mõned õpilased olid valinud kirjeldamiseks ühe ja sama foto. Ssee aitas võrrelda saadetud infot omavahel ja kinnitas asjaolu, et info vastas tõele. Samuti ühe ja sama foto kohta saadetud info põhjal erinevate saatjate poolt sai eelnevat kirjeldust erinevuse puhul täiendada.

Kokku said uued kirjeldused toimetaja arvates ca 67 fotot, sest parandatud said ka need fotoseeriad, kuhu väljavalitud fotod kuulusid.

Sellised nimed nagu Mulgu Marta, Lohu Ella, Matu Liisi, Pao Leeda, Nõlvaku Evi, Lehtmetsa Raili ja Kalmu Talvi jne on fotode kirjelduses aktsepteeritavad, kuna kohalikud kasutavad igapäevaelus talude ja majakohtade nimetusi koos esinimede lühendustega ja saavad ise aru kellega on fotol tegemist.

4.2 Täiendava info hindamine ja tagasiside

Kõigi katses osalejate poolt oli info fotode kohta korrektselt sisestatud ja saadetud infot saab õigeks pidada, kuna autor tegi koostööd kaheldava või ebatäpse info välja selgitamisel Kihnu muuseumi töötaja Maie Aavaga, kelle poole ta 4 foto kirjelduse tuvastamisel pöördus. Samuti hindas saadetud lisainfot oma ala ekspert, arhiivi vatutav toimetaja Eve Krillo.

Alljärgnevalt on kolm näidet fotode kirjeldustest, mida toimetaja pidas vajalikuks korrigeerida või hoopis täiendav info kajastamata jätta.

Saadetud täiendav info (Joonis 9) foto (Foto 6) kohta on küll usaldusväärne ja ajaloo jaoks huvitav, kuid fotoarhiivis jälgitakse kirjeldamisel, et informatsioon jääks selle aja kohta, mil foto on tehtud.

Selle näite varal on näha, kuidas toimetaja on saadetud täiendava väärtusliku info põhjal parandanud vale informatsiooni kirjelduses õigeks. Kogu saadetud infot ta siiski kirjeldusse ei lisanud, kuid selekteeris vajaliku välja. Sellest näitest võib järeldada, et foto vaatamisega meenub ka inimestele kohalik ajalugu ja see info on neile mälestustena oluline.

Lisainfo faili "Rock City" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rock City](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pildil on vanas rahvamajas asunud külalistetuba, mille sisustas toleaeagne rahvamaja juhataja Katrin Kumpan. Rahvamaja hävis tulekahjus 1999. sept.

Kirjeldus enne: *Rock City*

Joonis 9 (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Foto 6 1993, Külalistetuba vanas rahvamajas, saade „Siin me seltsis selle aasta ... Katrin Kumpan” Foto autor Rein Lillmaa, Foto: ERR fotoarhiiv.

Järgnev näide on fotost (Foto 7), millel olemasolevat kirjeldust toimetaja ei muutnud. Saadetud täiendav info (Joonis 10) oli küll usaldusväärne, aga seda ta ei pidanud vajalikuks kasutada, kuna inimene seisab seljaga pildil. Küll aga selgitas toimetaja, et kui pildil on mitu inimest kõrvuti reas ja kõigil on võimalik tuvastada nimed, kuid üks inimene on mingil põhjusel jäänud kas küljega või hoopis seljaga, siis kirjeldusse lisab ta ikkagi selle inimese

nime. Seda segaduse vältimiseks, sest nimede tuvastamine toimub pildil vasakult paremale ja siis on vaatajal selgem aru saada, kui nimed on järjestatud foto kirjelduses.

Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Seljaga esiplaanil Elga Leas

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnus*

Joonis 10 Foto kohta saadatud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Foto 7 23.06.2003 Jaanipäev Kihnu saarel Foto autor Ülo Josing, Foto: ERR fotoarhiiv.

Viimase näitena toob uurimustöö autor foto (Foto 8) rannas seisvast vanast paadist, mille kohta saadeti täiendava infona (Joonis 11) ranna nimi ja kohanimi, kust paadi peremees pärit oli – Suurõkivi paat. Sellest infost valis toimetaja siiski foto kirjeldusse ranna nime ja jättis ülejäänud info välja. Seda arusaadaval põhjusel, kuna sellist infot täpsustada on keeruline ja aeganõudev.

Uurimustöö hakkas autorit aga saadetud täiendav info huvitama ja et teada saada, mis saadetud info sisuks võis olla, võttis ta ühendust kohaliku saare eluga kursis oleva inimesega. Selgus, et saadetud info vastas tõele. Paat fotol kuulus tõepoolest Suurõkivi peremehele, kes mõned aastad pärast foto tegemist õnnetult merel hukkus. See näide kinnitab veelkord, kui tähtis on kodukoha foto kontekst ja kui tähenduslik on fotol jäädvustatud iga paik, põõsas, kivid jne kohaliku jaoks – iga ülestähendus räägib oma lugu.

Lisainfo faili "Kihnu loodus" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu loodus](#)" kohta järgmist lisainfomatsiooni.

Info:

Pitkänä ots, Suurõkivi paat.

Kirjeldus enne: *Kihnu rand*

Joonis 11 Foto kohta saadetud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Foto 8 23.06.2003 Kihnu saar, Pitkänä ots Foto autor Ülo Josing, Foto: ERR fotoarhiiv.

Autori arvates sobib siinkohal kokkuvõtteks McQuire tabav mõttekäik, et üle maailma on arhiive digiteeritud ambitsiooniga kogusid paremini kättesaadavamaks teha. Sealhulgas

otsitakse uut suhtlusrežiimi avalikus rubriigis osalemisel – arhiivid muutuvad ise oma kasutajate kohta informatsiooni kogumise vahendiks. (McQuiere, 2013:232)

11.05.2015. aastal kell 21.03 (kõne kestus 8min 38s) võttis uurimustöö autor telefoni teel ühendust Kihnu kooli emakeele õpetaja Külli Laosega, kes õpilastele ülesande andis. Tagasisides läbi viidud katse kohta rääkis õpetaja, et lapsed olid huviga jälginud, kui nad ülesande esimesel korral koos läbi tegid. Õpetaja valis ise algul foto, mida siis koos prooviti kirjeldada. Elevust tekitas õpilaste hulgas oma lapsepõlvepildi või vanaema ära tundmine fotol.

Külli Laos õpetab valikainena õpilastele ka kihnu keelt ja selline üldkultuuriline ülesanne sobis õpetaja arvates ainetunniga väga hästi kokku. Fotode kohta saadetud kirjeldustel olid ka osad kohanimed kihnu murdes. Ka õpetaja pidas oluliseks põlvkondade kaasatust, sest lapsed kogusid infot oma kodukoha inimeste ja looduse kohta vanematelt ja vanavanematelt.

ERR-i fotoarhiivi kasutamine õppetöös oli fotoarhiivi, õpetaja ja õpilaste jaoks esmakordne kogemus.

Õpetaja rääkis, et muret tegi ühele lapsevanemale nime avalikustamine pildil, mida ta põhimõtteliselt õigeks ei pidanud, kui fotol olev võis kuidagi riivav olla. Õpetaja selgitas, et igaüks võib valida millist infot keegi fotol tuvastab, täiendavat infot võib saata ka ainult loodusfoto kohta.

Fotoarhiivi vastutava toimetaja kommentaar lapsevanema murele oli, et kui keegi palub oma foto juurest nime eemaldada või foto avalikust vaatest eemaldada, siis seda on nad alati teinud. Arhiveerimiseks fotosid üle vaadates jälgivad toimetajad, et need ei oleks sündsusetud ja kedagi kompromiteerivad. Foto eemaldamise soove on neile esitatud vast paaril korral ja nad on need soovid täitnud. Aga kuna ERR-i fotoarhiivi fotod on enamjaolt tehtud avalikelt salvestustelt ja üritustelt, siis inimesed peavad sellega arvestama, et nad võivad pildile jääda (mitte ainult fotole, vaid videole samuti).

Siinkohal arvab uurimustöö autor, et oluline on arhiivipoolne teavitustöö kasutajate õiguste ja võimaluste kohta. Igasugune tagasiside on vajalik, et saaks arvestada kasutajate vajadustega.

ERR-i vastutava toimetaja Eve Krillo hindas katse tulemust suurepäraseks. „Meie eesmärgiks tegelikult ju ongi kirjeldada fotosid võimalikult täpselt, kuid tihtipeale on info leidmine läbi mitme inimeste aeganõudev. Ning arvestades asjaolu, et meil on kirjeldada tuhandeid fotosid

erinevatest valdkondadest, siis ei ole meil võimalik pikalt keskenduda ühele fotole või fotoseeriale. Lahenduseks paljudel juhtudel ongi kasutajapoolne lisainfo. Oleme väga tänulikud, et Kihnut puudutavad fotod said oluliselt täiendatud ja parandatud valeinfo, mida kahjuks vahetevahel kirjeldustesse satub.” (Krillo, 2015) (vt Lisa 4)

Toimetaja selgitab, et lisainfot tuleb kriitiliselt hinnata, sest paratamatult jõuab neile ka infot, mis ei ole tõsiseltvõetav. Reeglina ei märgi libakirjade saatjad oma kontaktandmeid ja lisainfosse sisestatud tekst juba esmasel lugemisel ei näi tõeselt. Sellegipoolest tuleb saadud lisainfo üle kontrollida, kasvõi näiteks selleks, et kasutaja on nende kirjeldamisloogikast aru saanud (näiteks isikuid fotol nimetatakse vasakult paremale). Kahtlemata võtab see aega, ning seetõttu kulus katse käigus saadetud lisainfo lisamiseks palju aega. Kui tavaliselt saadetakse 1-2 kirja nädalas, siis seekord oli kirjadehulk suurem ning töömaht samuti, kuid tulemus oli suurepärase. (*Ibid*) (vt Lisa4)

5. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON

Seda, millist informatsiooni on võimalik saada tänasel digitaalset juurdepääsu võimalusi omaval kasutajal, sõltub esiteks sellest, kui suurele osale fotokogust on avatud juurdepääs võimaldatud. Intervjuust ERR-i arhiivide juhataja Heli Pikaga selgus, et avatud juurdepääs veebiportaalis err.arhiivid.ee on tänasel päeval ca 90 000 fotole.

Fotoarhiivi vastutava toimetaja hinnagul on 15% fotokogust (negatiivid, analoogfotod) digiteeritud. Kirjeldatud ning digiarhiivi lisatud on aga märksa vähem, kuna digiteeritud fotodele kirjelduste jaoks info otsimine on aeganõudev. Toimetajad, kes kirjeldamisega tegelevad, on seotud ka arhiivitöö teiste tegevustega. Seetõttu ootavad digiteeritud fotod esmalt kirjeldamist enne digiarhiivi lisamist. Peamine põhjus seisneb selles, et erinevatel aegadel on ERR-i fotoarhiivis arhiveeritud fotodel kirjeldusnõuded olnud erinevad või on neid eiratud. Seepärast ei pruugi kõikidel negatiividel olla piisavat kirjeldust või see hoopis puudub.

Sellest võib järeldada kogu ERR-i fotokogule digitaalset juurdepääsu hinnates, nagu Heli Pikk ise intervjuus väljendas - kui materjal seisab kuskil arhiivis kinniselt ja inimesed seda näha ei saa, siis suures osas on see surnud arhiiv (Pikk, 2015).

Kuna ERR-i fotoarhiiv oma olemuselt erineb teistest fotoarhiividest meediasündmuste talletajana, siis nõukogudeaegset ideoloogiat ja ühiskonnas toimunud muutusi kajastav ajalooline fotokogu „varjatud” osa ehk ca 90% jääb järelikult teadlastele, uurijatele ja laiemale kasutajaskonnale tänasel päeval digitaalsel teel veel kättesaadamatuks.

Teiseks sõltub informatsiooni saamine selle leidmise lihtsusest kasutaja jaoks. Autori enda hinnangul takistab mugavat juurdepääsu ERR-i digiarhiivile täpsem otsingusüsteem. See ei tulnud küll uurimustöös läbi viidud katse tulemusest välja, aga kui kasutaja soovib leida seotud isikut või midagi sisukirjelduse järgi täpsemast otsingust, siis päringutulemusi see ei

anna. Sellest järeldub, et otsingusüsteemis orienteerumine tuleb muuta kasutajasõbralikumaks.

Kolmandaks on seotud info saamise võimalikkus kasutaja jaoks sellega, kas kasutaja on teadlik info olemasolust. ERR-i digiarhiivi kasutajate statistikast fotode isiklikuks kasutamiseks, mittetulunduslikuks tegevuseks või fotosid lepinguliseks kasutamiseks 2014. aastal oli kokku 293. Vaatamata huviliste arvukusele ei ole laiem kasutajaskond piisavalt teadlik ERR-i digiarhiivist, mida kinnitas ka läbi viidud katse tulemus.

Neljandaks mõjutab informatsiooni saamise võimalikkust tänase digitaalset juurdepääsu võimalust omava kasutaja jaoks see, mitmest kanalist ta seda otsima peab. Tänapäevane kasutaja eelistab ühtset infokanalit, millest ERR-i fotoarhiivi materjale ta täna veel ei leia. ERR-i arhiividele on küll digitaalne juurdepääs ühisele andmebaasile arhiiv.err.ee, kus kasutaja leiab video-, audio-, fotoarhiivi kui ka Balti Filmi- ja Meediakooli filmiosakonna arhiivimaterjalid, kuid ühtset infosüsteemi Heli Pikka sõnul teiste mäluasutuste andmebaasidega, kus kasutajale võimaldataks mugavamalt lähenemist, pole. Sellisest lahendusest nagu näiteks ühtne infovärv e-kultuur.ee, kus koos teiste mäluasutuste materjalidega on võimaldatud ühtne digitaalne juurdepääs, leiab siiski ERR-i videoarhiivi materjalid. Kuna ERR-i arhiivide materjalid moodustavad ühtse terviku, siis kasutajale teda huvitavate seoste loomiseks on vajalik ka ERR-i audio- ja fotoarhiivi materjalide leidmine koos videomaterjalidega ühtsest infovärvast.

Viiendaks eelistab tänapäevane digitaalset juurdepääsu võimalust omav kasutaja informatsiooni saamist uue põlvkonna suhtlusmallidel põhinevas keskkonnas Facebook. Arhiivide juhataja Heli Pikk ütles intervjuus, et sotsiaalmeedias ERR-i arhiive pole, küll aga oma kogemust jagades, tõi ta näite, kuidas inimesed Facebookis jagavad ERR-i arhiivide huvitavaid materjale, kui nad on need juhuslikult Google'i otsingust leidnud. Kord juba sattununa ERR-i arhiivide lehele, hakkavadki seda saiti kasutama ja toredate materjalide linke jagama (Pikk, 2015). See aga toob kaasa ka fotodel kujutatud isikute õiguse, privaatsuse ja oma imago kasutamise probleemid, mida käesolevas töös ei käsitleta, kuid katse tulemusel üles kerkisid. Nimelt mitte kõik kasutajad ei soovi oma isikut fotol avalikustada.

Seda, millist koostööd on võimalik ERR-i arhiivil pakkuda kasutajatele vastastikkuse informatsiooni saamiseks, näitas läbi viidud katse tulemus.

ERR-i vastutava toimetaja Eve Krillo hinnangul sai katse tulemusel parandatud fotode kirjeldustes ebatäpsused ja lisatud puuduolev info. Korrastatud sai 11 katses osalenu poolt ajavahemikus 06-24.04.2015 kokku 67 fotot. Kirjeldatud sai suurem osa Kihnu elu kajastavatest digiteeritud fotodest. Toimetaja jäi katse tulemusega rahule, kuid nentis, et tööjõu nappuse tõttu on päris keeruline leida aega kirjeldustes paranduste tegemiseks.

Tagasisides katses osalenud õpilaste poolt selgus, et enne polnud nad ERR-i digiarhiivi kasutanud. Kaasates vanavanemaid fotodel nende kodukandi inimesi ja kohtasid ära tundma, kogusid õpilased väärtuslikku infot ja talletasid „nn vaikiva ning kohaliku teadmise” (Puik, 2008) piltidele. Viivitades selliste projektidega, kaotab fotopärand väärtuslikku infot.

Ühiskonna sidususe seisukohalt näitas katse tulemus, kuidas mitme osapoole kaasatus lõi ühise sünergia nii erinevate põlvkondade, kasutajaskonna kui mäluastuste üleselt. Nimelt edastas kool ka info fotode kirjelduste jaoks täiendavate andmete leidmiseks kohalikule muuseumile, mille abivalmis töötaja lahkelt koostööd pakkus.

Kuna digitaalse info omadused võimaldavad kultuuriväärtust hoidvatele asutustele uusi funktsioone, siis uurimustöö autori arvates saab fotoarhiivi interaktiivset kasutamist propageerida ka telesaadetes. Näiteks 28.04.2015. aastal oli ETV eetris saade „Ringvaade”, milles saatejuht Grete Lõbu intervjuueris lauljat Heidy Tammet. Meenutati kunagist populaarset muusikasaadet „Horoskoop” ja tõdeti, et legende ja mälestusi on „Horoskoobist” lugematu hulk, kuid telepildis on kahjuks säilinud mõni üksik laul. Kunagist menusaadet aitasid meenutada mõned arhiivifotod, mida saates näidati. Kuna ERR-i fotoarhiiv on säilitanud „Horoskoobist” suurel hulgal fotosid, siis saaks saatejuht suunata huvilisi neid sinna vaatama ja veelgi enam – fotodel tuvastamata inimeste kohta lisainfot jagama.

Autori arvates peaks ERR-i kõiki arhiive käsitlema ja propageerima ühtse tervikuna, kus nii audio-, video- kui fotoarhiiv täiendavad teineteist. Fotoarhiiv sisaldab ka hulga materjali raadiosaadete salvestustest ja töötajatest. Ka raadiosaadete kuulajaid saaks fotoarhiivis leiduvate materjalidega tutvuma suunata, kui vastav teema on haakuv.

Uut funktsionaalsust pakkuv virtuaalkeskond võimaldaks kogude eksponeerimist näituste korraldamisel. Intervjuus rääkis Heli Pikk, et valmistutakse Eesti Vabriik 100 ürituste tähistamiseks kogu „Aktuaalse kaamera” kroonikapaladele juurdepääsu võimaldamisega.

Autori arvates oma rikkaliku fotode valikuga „Aktuaalse kaamera” salvestustest on võimalik fotoarhiivil pakkuda paralleelselt virtuaalnäitust internetis.

Muutuste jäädvustamine, fotodokumentalistika on tänapäeval teadlaste uurimustöodes käsitletavaid teemasid. Ühiskonna muutuste fikseerijana pakuvad ERR-i arhiivid, sealhulgas fotokogu, unikaalset uurimisainest võrreldes teiste mäluasutustega. Uus kasutuskontseptsioon võiks olla tehnoloogilisi lahendusi vajav integreeritus haridus- ja teadusvaldkondadega.

Katse tulemus näitas, et digitaalse juurdepääsuga fotoarhiiv võimaldab muuta kasutuse interaktiivseks, integreerides digitaalse fotopärandi kasutamise õppetöösse. Tänapäevase aktuaalse e-õppe raames saavad õppeasutused kasutada digitaalses keskkonnas mäluasutuste poolt pakutavaid lahendusi kultuuripärandiga tutvumiseks.

Edasiste ERR-i fotoarhiivi uurimisperspektiividena näeb autor fotokogu inventuuri läbiviimist, mille käigus fikseeritakse arhiiviväärtuslike fotode arv. Täna pole see teada, kuna ETV algusaegadest on säilitatud fotokogus ka saadete illustratiivseks materjalideks kasutatud reproduktsioone, mis on pildistatud ajalehtedest ja ajakirjadest ning need kuulusid kõik arhiveerimisele.

Samuti on vajalik fotokogu seisundi hindamine, kuna viimased aastakümned pole võimalik fotosid kaitsvaid ümbriseid piisavate rahaliste ressursside puudumisel ümber vahetada olnud. Arhiiviväärtusetu materjali eemaldamine ja arhiiviväärtusliku materjali kindlaks määramine aitab välja selgitada fotode säilitamiseks vajamineva tänapäevastele arhiivisäilitusstandarditele vastavate materjalide koguse.

Riiklikult rahastatud Eesti Rahvusringhäälingu arhiivid vajaksid ka säilituspoliitikat, mis aitaks planeerida strateegiat ja määrata kindlaks prioriteetidid piiratud ressursside jagamisel.

Autori arvates sobiksid need tegevused vastava eriala tudengite uurimustöö teemadega ühildada ja vastastikune koostöö aitaks panustada kompetentsikeskuse arengusse.

KOKKUVÕTE

Käesolevas lõputöös uurisin, lähtudes rahvusvahelistest kogemustest, millised on fotoarhiivi võimalused muuta arhiivikasutus kasutajat kaasavaks.

Vastust otsisin uurimisküsimustele:

- millist informatsiooni on võimalik saada ERR-i fotoarhiivist tänasel digitaalset juurdepääsu võimalust omaval kasutajal?
- millist koostööd on võimalik ERR-i fotoarhiivil pakkuda kasutajatele vastastikkuse informatsiooni saamiseks?

Uurimisküsimustele vastuste saamiseks intervjueerisin ERR-i arhiivide juhatajat ning viisin läbi katse. Üldise hinnangu ERR-i fotoarhiivi digiteeritud materjalide, juurdepääsu- ja kasutamisevõimaluste ning säilituspoliitika kohta andis ERR-i arhiivide juhataja Heli Pikk. Arhiivitööga seotud küsimustele, mis puudutasid digitaalset arhiveerimist, säilitamist, kirjeldamist jms vastas arhiivi vastutav toimetaja Eve Krillo e-kirja teel.

Uurimustööst selgus, et avatud juurdepääs veebiportaalis err.arhiivid.ee on tänasel päeval ca 90 000 fotole. Digiteeritud on negatiive ja analoogfotosid ca 15%, kuid kirjeldamata ja digiarhiivi lisamata märksa vähem. Üheks põhjuseks on, et erinevatel aegadel on ERR-i fotoarhiivis arhiveeritud fotodel kirjeldusnõuded olnud erinevad või on neid eiratud. Seepärast ei pruugi kõikidel fotodel olla piisavat kirjeldust või see hoopis puudub. Teiseks on sellest tulenevalt foto kirjelduse jaoks puuduva info otsimiseks vähene tööjõud. Seega ERR-i arhiivi ühiskonnas toimunud muutusi jäädvustav ja nõukogudeaegset ideoloogiat kajastav unikaalne fotokogu jääb ca 90% teadlastele, uurijatele ja laiemale kasutajaskonnale tänasel päeval digitaalsel teel veel kättesaadamatuks.

Uurimustööst selgus, et vajalik on fotokogu seisundi hindamine ja arhiiviväärtusetu materjali eemaldamine. Samuti fotode säilitamiseks vajamineva tänapäevastele arhiivisäilitusstandarditele vastavate hoiukarpide välja vahetamine. ERR-i arhiivid vajaksid ka

säilituspoliitikat, mis aitaks planeerida strateegiat ja määrata kindlaks prioriteedid piiratud ressursside jagamisel.

Kasutajaskonnale kultuuripärandi lähemale viimiseks saab ERR ise jäädvustatud fotopärandit propageerida oma portaalides, nii tele- kui raadiosaadetes, pakkudes alternatiivset visuaalset infot mittesäilinud saadetest. Kasutajasõbralikumaks tuleb muuta ka digiarhiivi otsingusüsteemis orienteerumine ja lihtsamaks info leidmine ühtsest infokanalist.

Seda, millist informatsiooni on võimalik saada ERR-i fotoarhiivist digiteeritud juurdepääsuga kasutajate jaoks ja millist koostööd on võimalik ERR-i fotoarhiivil pakkuda kasutaja ja fotoarhiivi vastastikkusel informatsiooni saamisel, nendele küsimustele andis vastused katse tulemused.

Katses osales kaheksa õpilast, kaks õpetajat ja üks muuseumitöötaja. Katse seisnes õpilastele valikaine - kihnu keele tunnis kodutööna antud ülesandes, leida info oma kodukoha fotodele vanemate ja vanavanemate kaasamisel. Katse tulemusena sai kogukonna kaasamisel väärtusliku info 67 foto kirjeldused. Tekkis koostöö kohaliku kogukonna - erinevate põlvkondade, kooli ja muuseumi vahel.

Katse tulemus andis vastuse küsimusele, millist informatsiooni on võimalik pakkuda fotoarhiivil digitaalse juurdepääsu võimalusega kasutaja jaoks - väärtuslikku materjali, kuid ebatäpse või puuduliku infoga. Infot, mis kõnetaks kasutajat ja on jäädvustamiseks vajalik fotoarhiivile, on võimalik koostöös kasutajate enda ja teiste haridus- ja mäluasutustega koguda.

Katse tulemusele tuginedes võib väita, et digitaalse juurdepääsuga fotoarhiiv võimaldab muuta arhiivikasutuse kasutajat kaasavaks, integreerides digitaalse fotopärandi õppetöösse. Seda enam õnnestus katse, kui fotopärandi varustamine kirjeldustega leidis koha UNESCO suulise ja vaimse pärandi maailmanimekirja kantud unikaalse põliskultuuri hoidmise eesmärgil.

Lõputöö eesmärgi väljaselgitamiseks valitud meetod sobis, kuna katse tulemus näitas, et interaktiivne arhiivikasutus sobib ühildada õppetööga. Koostööst sündis vastastikune kasu mõlemale poolele – arhiivimaterjal sai väärtusliku informatsiooni ja õpilased infokirjaoskuse, keeleõppe ja kohaliku koduloo tundmise, kaasates kohalikku kogukonda. ERR-i fotoarhiivile, õpetajale ja õpilastele oli selline kogemus esmakordne.

Lõputöö autorina leian, et digitaalse kultuuripärandi kasutamine uurimustöös aset leidnud katse näitel võiks innustada õpetajaid ja ERR-i fotoarhiivi kasutama tänapäeval taolist lähenemisviisi aktuaalse e-õppe raames.

SUMMARY

Estonian Public Broadcasting photo archive's transition to digital era and conformation to the generation of new users

With the present research the author examined the opportunities to make the use of photo archive attractive for the users based on international experiences.

The answers to following study questions were searched:

- What kind of information is possible for a hodiernal user with open access to gain from the photographic heritage of the ERR?
- What kind of cooperation does the photographic heritage of the ERR offer for an user to gain mutual information?

To gain answers to the study questions I interviewed the manager of the archives and the responsible editor, also carried on an experiment. A general opinion about the ERR photo archive's digital materials, access and using opportunities and prevention politics gave the manager of the ERR archives Heli Pikk. Questions related to the work of archives concerning digital filing, preservation, description etc were answered by the responsible editor Eve Krillo by e-mail.

From this research infered that people have open access to almost 90 000 photos on the website err.ariivid.ee. There are about 15 % of digitalized negatives and analogphotos but considerably less are not described and not added to the digital archive. One reason is that at different times the requirements of describing filed photos in the photographic archive of the ERR have been different or they have been ignored. This is why all of the photos may not have an adequate description or it is absent at all. The other reason can be derived from the previous- the lack of labor force necessary for searching information to describe photos. The ERR archive photographic collection that reflects the changes in society remains for the 90 % of scientists, researchers and to the broader number of users in digital way still inaccessible.

The research showed that it is necessary to estimate the condition of the photo archive and remove the worthless material from the archive. Likewise the replacement of the boxes preserving photos to ones meeting the requirements of contemporary preservation standards. The archives of the ERR would also need a preservation policy that helps to plan the strategy and ascertain the priorities of dividing restricted resources.

To bring the cultural heritage closer to the users the ERR itself could advocate its photographic heritage in television as well as in radio offering alternative visual information about broadcasts that have not preserved. The orienteering in the search system of digital archive should be made more user-friendly and finding of information from unified information channel easier.

The questions concerning what kind of information is possible for a user with open access to gain from the photographic heritage of the ERR and what kind of cooperation does the photographic heritage of the ERR offer for an user to gain mutual information were answered with the results of the experiment.

Eight pupils, two teachers and a museum employee participated in the experiment in which they amended the descriptions of the photos in the ERR digital archive with their own information. In the experiment the pupils were given a home task in their selective course-Kihnu language class in which they were asked to collect information about pictures from their island with some help from parents and grandparents. The results of the experiment gave valuable information about 67 photos with the help of community. This brought about cooperation in local community between different generations, the school and the museum.

The experiment gave an answer to the question, which information does the photographic archive offer for an user with open access and it turned out that the material is valuable but with inaccurate or defective information. It is possible to gather information that would cost users and is necessary to preserve for the photographic archive itself in cooperation with the users and other educational- and memory institutions.

Relying on the results of the experiment it could be claimed that an photo archive with digital access enables to make the use of it user inclusive by integrating the use of digital photographic heritage in school lessons. The fact that describing the local photos from Kihnu

island were enrolled in UNESCO verbal and mental heritage world list for the purpose of holding unique indigenous culture assures that the experiment succeeded.

The method chosen to accomplish the purpose of this research was suitable because the experiment showed that an interactive usage of archive is suitable to incorporate with schoolwork. Mutual benefit arised from the cooperation – the materials in the archive received valuable information and the pupils developed their info literacy, language learning and knowledge about their local community. This kind of experience was new for the photographic archaive of the ERR, teachers and pupils.

As an author of the research I came to the conclusion that based on the experiment in this research the usage of digital heritage should encourage teachers and also the photographic heritage of the ERR nowadays to apply such approach in modern world of e-learning.

KASUTATUD KIRJANDUS

Aljas, A. & Pruulmann-Vengerfeldt, P. (2009). *Mäluasutuste töötajad digitaalse kultuuripärandi tarbijatena ja loojatena* - Eesti Rahva Muuseumi aastaraamat 52.

Billi, P; Frankl, A; Haile, Mitiku & Nyssen, J. (2010). *Digital Photographic Archives for Environmental and Historical Studies: An Example from Ethiopia*. Scottish Geographical Journal, Vol.126, pp. 185-207.

Eesti Rahvusraamatukogu. Kodulehekül. <http://dea.digar.ee/cgi-bin/dea> (18.05.2015).

Eesti Rahvusringhääling. (2012). Arhiivide digiteerimise arengukava 2012-2015 http://digiveeb.kul.ee/public/kompetentsikeskused/ERR-Arhiivide-Digiteerimise-Arengukava_2012-2015_v9.pdf (23.02.2015).

Eesti Rahvusringhääling. (2014). Eesti Rahvusringhäälingu arengukava 2015-2018. http://err.ee/files/ERR_arengukava_2015-2018.pdf (23.02.2015).

ENSV Riiklik Televisiooni- ja Raadio Komitee käskkiri. 1990. ERR dokumendarhiiv.

Eesti Rahvusringhääling. (2007). Juhend saadete salvestuste säilitamise hindamiseks ERR-i arhiiv.

Eesti Rahvusringhääling. (2007). Püsiväärtusega helidokumentide arhiveerimise kord ERR-i arhiiv.

Eesti Rahvusringhääling. (2008). ERR fotopanga ja fotoarhiivi, videoarhiivi ja heliarhiivi majasisene kasutamise kord. ERR-i fotoarhiiv.

ERR kodulehekül. <http://info.err.ee/l/ajalugu> (25.03.2015).

ETV juhtkonna otsus. (1993). ERR dokumendarhiiv.

Konsa, K. (2008). *Arhivaalide ja trükiste säilitamine*. [toimetaja Anu Lepp; kujundus: Meelis Friedenthal] [Tartu] : Ajalookirjanduse Sihtasustus "Kleio" lk 96.

Krillo, E. (2015). *Autori intervjuu*. Tallinn. 25. märts.

Kultuuriministeerium. Valdkonna arengukava „Digitaalne kultuuripärand” 2011-2016

http://digiveeb.kul.ee/public/arengukavad/Digi_Kult_AK_2011_2016_l6plik.pdf

(19.03.2015).

Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020. RT III, 14.02.2014, 2.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/314022014002> (19.03.2015).

McQuire, S. (2013). *Photography's afterlife: Documentary images and the operational archive*. Journal of Material Culture, 18(3), pp 223-241.

Pikk, H. (2015). *Autori intervjuu*. Tallinn. 25.märts.

Puik, V. (2008). *Veebist, ülepildistamisest, muuseumiaastast ja rahvast ehk teeme ometi talgud ja jätame jalgratta leiutamata!* Muuseum nr 2 (24) http://www.muuseum.ee/uploads/files/muuseum_24.pdf (16.03.2015).

Rahvusarhiiv, (2007). Rahvusarhiivi säilituspoliitika http://www.arhiiv.ee/public/Sailitamine/S-poliitika_2009.pdf (07.05.2015).

Ringhäälinguseadus. (1994). RT, 1994, 42, 680. <https://www.riigiteataja.ee/akt/28671> (06.05.2015).

Rudy, K. M. (2011). *Open Access: Imaging Policies for Medieval Manuscripts in Three University Libraries Compared* Visual Resources: An International Journal of Documentation, 27, pp 345-359.

Simm, J. *Mäetagused*. <http://www.folklore.ee/tagused/nr26/uudis.pdf> (03.05.2015).

Sutt, K. (2014). Seminaritöö. *Eesti Rahvusringhäälingu fotoarhiivi algus ja kujunemine aastatel 1963-1990*. Tartu.

Sähka, M. (2008). *Foto muuseumis: kujutis versus ese* Muuseum nr 2 (24). http://fotoparand.org.ee/wp/wp-content/uploads/2012/04/Foto-muuseumis-kujutis-vs-ese_MS%C3%A4hka_Muuseum-2-24-2008.pdf (26.03.2015).

Šein, H. (1995). *Arvud, faktid, sündmused*. Eesti Televisioon.

Teper, J. H. (2004). *Newspaper photo morques – a survey of institutional holdings and practices* – Library Collections, Acquisitions & Technical Services 28, pp 106-125.

UNESCO

Eesti

Rahvuslik

Komisjon

http://www.unesco.ee/public/243_Recommendation_concerning_the_Promotion_of_cultural_heritage.pdf (17.05.2015).

Virtuaalne Näituste Süsteem. <http://www.virtuaalmuuseum.ee/index.html?lang=est>
(26.03.2015).

Lisa 1. Intervjuu kava

Tervitus, enda ja uuringu lühitutvustus. Selgitus, mis toimuma hakkab ning luba küsimine intervjuu lindistamiseks.

1. Palun rääkige algatuseks, kuidas Teist arhiivide juhtaja ERR-is sai?
2. Milles Teie igapäevane töö seisneb?
3. Milline on ERR-I arhiivide säilitamispoliitika? (kirjalik, viitab mingile dokumendile?)
4. Milliste printsiipide alusel ERR-is säilitatakse audio-ja videomaterjale, fotosid, dokumente?
5. Kuidas on need printsiibid kehtestatud? Kelle poolt? Millal?
6. Kui kaugel olete arhiivide digiteerimisega?
7. Milline on Teie hinnang senisele digiteerimise protsessile?
8. Kas ERR-i arhiividel on ühine süsteem teiste andmebaasidega, kasutajate jaoks? (näit: ühtne infovärv – e-kultuur.ee)
9. Kes kasutavad ERR-i arhiive?
10. Kuidas teadvustada laiemale kasutajaskonnale ERR-i arhiivide olemasolu ja kasutamise võimalusi?
11. Kas Teie arvates on selline teavitustöö vajalik? Kui on, siis millisel viisil?

Kokkuvõtteks:

12. Oleme rääkinud ERR-i kultuuripärandi säilitamisest, digiteerimisest ja kasutamisest. Millistest kanalitest Te ise infot saate valdkonnaga seotud uuendustest ja suundadest?

Täna panustamise eest.

Lisa 2. Intervjuu transkriptsioon

Tallinn, Gonsiori 21, ERR-i raadiomajas, arhiivide juhataja kabinetis

Algus: 25.03.2015 kell 11:40

Lõpp: 25.03.2015 kell 12.30

K: Tere, minu nimi on Katrin Sutt, Tartu Ülikooli info- ja dokumendihalduse 4. kursuse tudeng, kirjuatan lõputööd ERR fotoarhiivi üleminekust digitaalajastule ja kohandumisest uue kasutajate põlvkonnaga. Vestluse Teie nõusolekul lindistan. Alustuseks palun rääkige kuidas Teist arhiivide juhataja sai ERR-is

P: Ma tulin tööle raadiosse tegelikult 1985. aastal tööle fonoteeki. Fonoteegi toimetajaks põhimõtteliselt, kes siis viis linte ülesse eetrisse ja tõin neid tagasi ja kuulas neid läbi ja siis tegi tolle aja nõudmiste järgi kustutusnimekirju ja siis mingid aastad ma töötasin toimetajana. Kui 1994 aastal meil vahetus juht raadiol ja toleaeagne fonoteegi juhataja läks pensionile, siis minule tehti ettepanek hakata fonoteeki juhatama. Siis ei olnud tegelikult üldse nii, et oleks olnud üks ühine arhiiv, vaid oli eraldi, nagu heliarhiivi osa, kuhu ligipääs praktiliselt puudus ja teine oli fonoteek. Tegelikult juhtimine oli kõik üks sama, aga suurem nimetus oligi sellel fonoteek. Ja siis kuni aastani 2007 läks raadio ja tele kokku ja siis Margus Allikmaa sai juhiks mõlemale asutusele kui need kokku läksid ERR-iks. Ja siis tema tegi mulle ettepaneku võtta üle säilitamine. Tollel ajal oli nii, et see oli fonoteek, teles oli säilitusfond ja säilitusfondi alla kuulusid fotod ja siis kuulusid sinna videod ja film. Ja kui ta tegi mulle ettepaneku hakata juhtima, siis mina tegelikult ütlesingi, et me võiksime selle ühise nimetuse-arhiivid, panna, et muidu on see väga segane, mitte keegi ei saa sellest aru mis need siis õieti on ja siis saigi nagu ühiseks nimetuseks tookord 2007 arhiivid. Ja siis me moodustasime eraldi heliarhiivi, kuhu alla kuulub nüüd fonoteek. Ja siis on eraldi teles videoarhiiv, on filmiarhiiv, fotoarhiiv, dokumendiarhiiv ja nüüd on siis arhiivide all ka tegelikult raamatukogu ka. Nüüd inimestele rohkem aru saada mis on mis. Ja siis on veel eraldi veebiportaal err.arhiivid.ee. Seal on meie materjalid väljas kõik ja seal on hetkel väljas audiomaterjalid kuskil 55 000 ja 23 000 video, saated (audiovideod) ja kuskil 90 000 fotot. Videomaterjali hulgas on ka filmid, seda me eraldi ei loe, aga siis edaspidi vaatame, mis sinna veel panna saab, aga praegu dokumendiarhiivi on meil väga väike osa, sealt on väga palju ära

antud riigiarhiivi. Me kogu aeg sellega tegeleme, aga mitte nii suurel määral, kuna tegelikult mina vähemalt pean seda ikkagi tähtsaks, kuna me oleme ikkagi raadio ja tele osa, et meil see audiovisuaal pool oleks ikka väga hea, nii audio kui video pool oleks tugevalt säilitatud. Loomulikult kõike mis võimalik, me säilitame siit poolt, aga noh nii see on.

K: Milles Teie igapäevane töö seisneb?

P: Igapäevaselt, millega parasjagu tegeleme praegusel hetkel on see, et kuna nüüd siis 2015 aasta veebruarist, õigemini jaanuarist tuli minule ka Aktuaalse kaamera arhiiv, siis ma olen võtnud järjest arhiive (telefoni kõne vahepeal), kus parasajagu on need kitsaskohad. Mina näiteks algselt tegin endale selle selgeks, kuna ma ei teadnud tookord 2007, kui see arhiivide kokkumine oli, sellest telepoolest suurt midagi. Siis ma käisin kahe kuu jooksul kõik töötajad läbi ja kirjutasin kõik üles, millega keegi tegeleb ja absoluutselt peensusteni, et millest kogu see süsteem seisneb. Ja siis ma sain selgeks, kus ja kuidas ja mismoodi keegi töötab. Põhiasjad, millest meil algas see digiteerimise osa ja kõik järjest, kuna heliarhiivil oli digiteerimine audios ju kõige kauem kestnud. Tookord juba fotosid digiteeriti, aga kõige vähem tegeleti just video osaga ja video osa alles algas ja videote digiteerimine. See oligi meie põhi suur osa millega me tegelema hakkasime tookord ja nüüdseks on sellega juba niimoodi, et algselt videode digiteerimisel oli see, et me tegime seda lihtsalt ühekaupa. Digiteerisime ühte konkreetselt beeta kassetti või linti aga nüüdseks me oleme jõudnud massdigiteerimiseni. See tähendab, et me paneme korraga kuskil 60 tükki neid kassette digiteerima, siis me saame selle materjali kiiremini kätte. Saab kas või sarjade kaupa ja selleks just, et nad inimestele kättesaadavaks teha. Me ei saa kõike eestrisse panna sellisel kujul, sest eeter nõuab seda, et me enne teeme väga palju tööd selleks, et see asi jõuaks arhiivi poole pealt - võin sellest ka siin pikemalt rääkida. Tegelikult kui inimesed kujutavad ette, et mis see arhiivi saade on, et võtan ju arhiivist ja panen ta siis eestrisse, sii teglikult on ju see, et osa näiteks vanu saateid meil videos on kahe tolliste lintide peal, see tähendab seda, et me võtame selle lindi, paneme ta ahju, küpsetame ta 50 kraadini, jahutame tema maha, siis viime ta ühe vana masinasse ja paneme ta sinna. Siis kui me sealt pildi kätte saame, siis me võtame ta arvutisse aga ta on juppide kaupa, see tuleb kokku monteerida sealt tuleb ära võtta, kuna seal on sees reklaame, siis tuleb need reklaamid välja monteerida, siis vanal saatel ei pruugi olla alguseid ja lõppe, tuleb panna algustiitrid ja lõputiitrid. Siis seal sees võib olla muusikapalu, nendele tuleb nüüdseks kirjutada peale, mis muusikapala mängib seal, kes seda esitab ja siis kui see sama saade nüüd konkreetselt selle kahe tollise pealt ei tule pilt hea, siis

me paneme ta uuesti ahju, siis uuesti võimalusel, kui ta kannatab, et sellelt saada kätte parem pilt. Kunagi on nad võetud beeta kassetidele ümber need asjad, aga kuna praegusel hetkel on võimalik saada paremat pilti, et nii või naa me peame nad digiteerima, siis me teeme sedea tööd väga põhjalikult ja siis teine variant on - beetade pealt võtsime ka niimoodi ühe kaupa ennem, et lihtslat võetigi üks saade sisse, tehti korda, siis selleks, eetrisse veel jõuaks, siis on see, kui ta on isegi ära monteeritud, siis tast tehakse vahekoopia ja siis ta läheb faili läbivaataja kätte. Faili läbivaataja vaatab selle läbi peensusteni, kas ta kõlbab eetrisse minna, palju tal neid säbrusi sees on, mis vead tal küljes veel on, et siis kui seal selgub, et ikkagi on liiga palju, veaprotsent on liiga suur, saadab tagasi montaaži veel ja vot niimoodi need saated edasi tagasi käivad ja siis alles kui tal on korralikult sünopsis olemas, tal on olemas sisuleht ja ta on tehniliselt kõlblik, siis tehakse ta eetri koopiaks ja siis ta võib alles arhiivist eetrisse minna. Ütleme et see on nüüd video osa, selle me oleme nüüd tööle saanud, no selle massdigiteerimise ka. Siis on see, et nüüd vahepeal on tulemas Eesti Vabariik 100, siis me oleme lubanud, et meie omapoolselt püüame filmiarhiivi kohapealt teha seda, et võtta ümber oma 16 mm filmide peal olevad AK kroonika palad ja saadete juurdevõtted ja panna need välja oma portaali. Seda on tohutult palju tööd, see on 1600 tundi, me ei tea kuidas me sellega valmis jõuame. Tegelikult on riiklikult taotletud ka raha. Samas on meil veel 1000 tundi 35 mm filmi, mida me siis tahaksime, et ära tehtaks aga seda me ise kindlalt ei jõua, sest me aastas suudame ise restaureerida 8 filmi kõige rohkem ja see tähendabki seda, kuna me praegusel hetkel kolisime, siis praeguse seisuga olen ma tegelenud filmiarhiivi töökorraldusega, kuna me osa filmiarhiivi kolisime siia majja, restaureerimine käib siin majas, aga digiteerimine käib telemajas ja siis töökorraldust et kiirendada, meie arhiivide arendusjuht tegi ümber teatud tööprotsessid, et me ei peaks seal samas kohas kus me digiteerime, et me ei töötle seda materjali, vaid me tõime kogu töötluse siia. Me kõvaketaste peal toome filmi edasi tagasi, me ei lase teda läbi erinevate võrkude vaid, teeme seda manuaalselt, selles mõttes me jõuaksime selle materjaliga kiiremini toimetada ja nüüd kui me oleme saanud selle paika, siis järgmine asi millega ma kohe pean hakkama tegelema - Aktuaalse kaamera massdigiteerimine, sest sellega on kiire. Sest esiteks need beetad, kuna need on pidevalt kasutatud, siis nad on väga hapras seisus, et see protsess tuleb kiiresti käima saada, et kui me oleme selle ühe protsessi käima saanud korralikult, siis ma asun tegelema kohe selle teisega ja niimoodi järjest ongi see minu töö, seisnebki selles, et koordineerida seda kõik, et mis siin toimub. Ka kus on need kitsaskohad, millega ma pean töötama, et kiiresti

saab, kas seal on tehnilised probleemid, kas seal on töökorralduslikud probleemid, et meil see toimiks kogu aeg ja pool aastat kestab juba see protsess, mis puutub meie kolimisi, sest kolida 100 000 linti ühest kohast teise pluss siis veel erinevad arhiivid siia kokku, see ei olnud väga kerge protseduur. Eile just see on 24. märts sai antud ära 63 kastitait noote - Eesti raadio kunagine noodikogu, Rahvusraamatukogu võttis vastu. Tegelesime sellega, et see ei jääks kuskile vedelema, et inimesed saaksid sellele ligi. Tegelikuses mis on kõige tähtsam selle juures, miks seda praegusel juhul ka nii tohutult vaja teha on, seda digiteerimist, et inimesed pääseksid sellele materjalile ligi. Eetrisse saab ju seda materjali anda ikkagi, arhiivi osa ei moodusta nii suurt protsenti nagu ETV2 ja ütleme ka raadiod kasutavad teatud osa sellest materjalist, aga seda ei ole nii palju. Meil nagu veebiski praktiliselt ju igal nädalal 25 000 kasutajat ja samal ajal kuskil 200 000 lehekülge vaadatakse läbi pidevalt, mis meil seal on, see on ju väga suur protsent ja kuna ta on mitte ainult Eestis kätte saadav, siis on meil tegelikult 83 - 85 % eesti külasatajad, ülejäänud on väljaspoolt Eestit - see on see vastu su küsimusele, et millega ma tegelen ja pluss siis veel, millega ma veel tegelen.

K: Milline on ERR arhiivide säilitamispoliitika, milliste printsiipide alusel audio-ja videomaterjale, fotosid, dokumente säilitatakse? (kirjalik, viitab mingile dokumendile?)

P: Et see mida me säilitama peame - 2 korda aastas on siis vaja teha selline nimekiri millised saated sel poolasstal säilitatakse, kas alaliselt, valikuliselt tähtajaliselt ja mina koostan selle nimekirja. Pöördun sellega toimetajate, peatoimetajate poole, nemad saadavad oma programmide nimekirjad mulle, siis on televisioonis olemas selline asi nagu tootmiskäskkirja ja siis selle tootmiskäskkirja alusel teen ma tele poole pealt selle nimekirja ja siis ma koostan selle niimoodi kokku ja siis ma saadan selle kuskile ligi 20-le inimesele. See on selline komisjon, mis koosneb peatoimetajad, toimetuste juhid ja mina ise ja kõik vaatavad selle nimekirja üle ja siis kinnitavad, et vot me kõik arvame ja sealt tuleb siis veel täiendusi. Näiteks kui on midagi välja jäänud või kui keegi arvab, et vot seda peab ikkagi ka säilitama, siis nad saadavad selle mulle ja siis see läheb juhatusse kinnitamiseks. Selle alusel toimub meil siis säilitamine ja tegelikult on selleks välja töötatud ka juhend (vaatab otsib arvutist mis aastast see on ja lubab mulle meilile saata) ja see ongi säilitamispoliitika küsimuse vastuseks. Meil on selline asi nagu juhend saadete salvestuste säilitamiseks - see on säilitamise hindamiseks ja see on 2008 kinnitatud, selline dokument on mul olemas (näitab oma arvutis dokumenti, mille alusel hakkab koostama säilitamiseks vajalikku nimekirja näiteks raadiost mitu saadet alaliselt, kui suur maht jne)

K: Kui kaugel olete arhiivide digiteerimisega?

P: Tegelikult ma pean siiski ütlema, et me oleme päris jõudsalt edenenud sellega. Kõige parem olukord on meil loomulikult audioga selles suhtes, et kuskil 2018-2019 ma loodan, et me oleme lõpetanud sõnasaadete digiteerimise. Seda on praegu 6000 tundi kuskil teha, teda tuleb muidugi juurde. Seoses kas või meie vana maja tühjaks tegemisega tuli väga palju linte veel, mis oli toimetajate kappides. Käime kõik need üle, mis sealt vabaneb, et me ei lase mitte ühtegi asja enne ära visata, kui me oleme arhiiviga üle vaadanud need linnid, mis kuskilt välja tulevad ja me oleme paregu korjanud neid hetkel kokku. Isegi neid, millel ei ole peal midagi. Meie helirežissöörid ja restauraatorid vaatavad ja kuulavad üle materjalid kõik, et mis seal peal on, et mitte kaotsi ei läheks midagi enam, mis on kuskil peidus. Muidugi mida on meil väga palju teha, on muusika. Seda on kuskil 13 000 tundi, muusikasalvestised, sest et mei ei tee lihtsalt ümbervõtteid, kuna tegelikult helilinnid on meil võrdlemisi heas seisus. Siis me ei ole ka seda kiirustanud tagant. Me oleme kontrollinud nende seda häädikhappe sündroomi, meil ei ole need halvas seisus. Ka tehniliselt ei ole nad halvas seisus. Meil ei ole sellist materjali kust ei saa midagi enam kätte, meil on selles mõttes võrdlemisi korras, aga et kuna me ei tee seda, et me lihtsalt võtame ümber, vaid me ikkagi püüame neid nii palju kui võimalik neid andmeid täiendada seal juures, et noh minna nii põhjalikuks kui võimalik ja nii palju kui me suudame ja jõuame, et siis me lihtsalt teeme seda järjest nii palju kui me jõuame teha. Pühendame niimoodi, et teatud temaatika järgi või siis võtame vastavalt selle järele, millele on nõudlus. Meie tegevuse osad sõltuvad sellest palju meil aparatuuri on selleks, siis ongi et kuna täiskiirusega lintide makke näiteks pole praktiliselt saada, kaks tükki neid Eestis on, ühe me saime Šveitsis korda lasta teha ja teine on Linnahallis ja mida me ka laenutasimegi vahepeal selleks, et need ümbervõtted praeguseks hetkeks on kõik ümber võetud. Mis puudutab aparatuuri, selles mõttes toimib kõik, selle seis on hea, teine asi on see et kus ma ka praegu väga suurt muret ei näe, on need samad videoarhiivi beetad, mille peal on telesaated. Nendel on see, et kuna see massdigiteerimine meil toimib ja eelmisel aastal me saime kuskil 2000 tunni ringis ümber võetud, et ma nagu näen seda, et kui see nüüd jätkub koguaeg ja noh eelmisel aastal meil oli 3 kuud remondis see süsteem, ma tehniliselt ei oska täpselt öelda, mis seal juhtus aga ühe sõnaga see ei toiminud vahepeal. Selle eest nüüd ta toimib jälle ja me saame jälle edasi teha, nii et ma loodan, et see on siis... Väga palju sarju me oleme saanud ümber võetud ja noh et selles mõttes kuskil 60% suurest videoarhiivist on meil ka nagu ümber võetud praktiliselt juba.

K: Milline on Teie hinnang senisele digiteerimise protsessile? Ütlesite, et on edenenud jõudsalt, soovite midagi veel juurde kommenteerida.

P: Jah lihtsalt see, et millega on hästi palju et kuidas ma ütlen seda - et sisuliselt on meil need filmiarhiivi asjad olemas, nad on võetud beetadele ümber aga selleks, et saada kvaliteet kätte ja see et neid säilitada parimal võimalikul moel oleks nad vaja ikkagi filmilindilt uuesti digiteerida ja vot see on see, milleks me nagu vajaksime ... ja milleks ka praegu Eestis aetaksegi seda rahastust, et üldist rahastust, et saaks võtta ümber need 35 mm filmid ja et säilitada neid tõesti kõrges resolutsioonis, et nad oleks nagu - kuigi siin on asjad kahepoolsed - need materjalid mis on olemas filmilindil, mis tegelikult on 100 aastat säilinud - kui nad on korras, siis miks neid peabki alles hoidma on see, et nad on säilinud. Täpselt sama on magnetlindiga, praegusel hetkel on magnetlint olnud kõige vanem säilituskandja, mis on kõige kauem seisnud. Endiselt on see, et ma võtan selle välja ja ma saan sealt selle materjali kätte. Näiteks digitaalkasset audios, on see et sellel on digiaugud praegult peal. Ma ei saa sealt pealt mitte midagi välja lõigata, tal on auk sees ja tal ongi auk sees, materjal on vahelt kadunud. Aga magnetlindil on tihti see, et kui seal isegi mingi venitus olnud, seda annab töödelda nii, et sa saad ikkagi selle materjali kätte. Aga milleks ma nagu tahtsin rääkida sellest, et siin ongi see, et arhiivi seisukohalt ja ütleme et inimestele kätte saamise seisukohalt on see, et tegelikult see materjal on meil olemas ja ma saan ta ka välja panna. Aga selleks, et ta säiliks ka eetri joks ja et oleks eetri jaoks võimaliku maksimaalse kvaliteediga, siis selleks me peame ikkagi tunduvalt rohkem tööd tegema kui selleks, et teda lihtsalt inimesele näidata. Selles ongi vahe, kas see on nagu ütleme tavaarhiiv või lihtsalt audiovisuaalarhiiv või ta on siis ringhäälingu arhiiv, et siin on väga suur vahe. Ühe jaoks on selle täsus ainult selle sisul, aga teisel on kvaliteet. Kvaliteedi osas peame sellepärast palju rohkem vaeva nägema, sellel on oma nõuded.

K: Kas ERR arhiividel on ühine süsteem teiste andmebaasidega, kasutajate jaoks? (näit: ühtne infovärv – e-kultuur.ee)

P: Ei! (Raputab pead) meil on nagu see, kui tulla nüüd selle järgi, et milline on meie arhiivide kättesaadavus, siis see sama ongi see, et üks kus on kättesaadav nagu ma juba ühtlesin on arhiiv.err.ee, kus on siis olemas sünopsised audiosaadetel ja vidomaterjalidel. Ka sisulehed peensusteni ajakoodidega on kättesaadav. Ja muusika on meil kättesaadav muusika.24.ee kaudu. Inimesed saavad osta sealt muusikat, kes tahavad endale alla laadida.

Praegu töötame selle nimel, et näiteks muusika osas on majas mitu andmebaasi, meil olemas Raadio 4 andmebaas, meil on olemas Raadio2 -l andmebaas, meil on RadioMan, mis on üldine tootmisväljastussüsteem ja siis on meil arhiivil eraldi andmebaas. Ja nüüd me koondame kõik selle arhiivi ühe andmebaasi alla. Ja praegu käibki heliarhiivis, et meil andmebaasis tohutult kirjeid, et need failid saaks ka sinna juurde, et siis on see võimalik, et ei peaks minema mitte kuskile kaugele ja erinevatesse kohtadesse, siis saaksid ikkagi ühest kohast selle kätte. Aga see on ikkagi see, et meil on eraldi teleasjade jaoks andmebaas ja meil on eraldi raadio (audio) jaoks eraldi andmebaas. Fotod - selles mõttes on meediahaldussüsteem meil ühine tele poole peal, kus on siis tegelikult sees nii need telesaated, needsamad AK kroonika palad, millest ma rääkisin, mis me 2016 kättesaadavaks teeme seal, mida me praegu segmendime ja ongi ka üks tööloik, mis ma ütlesin, on need AK kroonika palad, filmid, mis me 16 mm-st ümber võtame. Meil on üks inimene kes, (kuna need on tummad paljud), siis on see, et üks inimene võtab lihtsalt tummalt vaatab neid ja siis segmendib need ära ja kirjeldab nad ära. Otsib välja raamatukogudest, arhiividest igasugused materjalid, tal on mingi info olemas, ütleme, et see toimus 15. veebruaril 1961, siis ta otsib kas ajalehtedest välja, et mis asi see võis olla, või mis üritus see võis olla või miks see lõik tehtud on, lihtsalt kirjeldab ja need me teeme ka siis kättesaadavaks sinna. Aga jah, selles meediahaldussüsteemis, seal on fotode haldus, seal on videode haldus ja seal on filmiarhiivist AK kroonika palade haldus.

K: Kes kasutavad ERR arhiivi?

P: No meil on kahesugused kliendid, ühed kliendid on meil toimetajad kõik, nii tele kui raadio toimetajad. Ja fonoteek näiteks aitab kujundada telesaateid, otsib välja neile muusikat ja nad saavad ise kasutada ja muidugi otsida abistavad neid. Ja siis muidugi kõik raadiotoimetajad ja kaassaatejuhid ja siis ka inimesed, kes käivad väljast siin, kes otsivad materjale näiteks. Meil on töötatud välja ka hinnakiri väliskasutajate jaoks, et kes soovivad kasutada oma trükistes, dokumantaalfilmides, mängufilmides, raamatutes ja erinevates kohtades, kus iganes siis. Ja siis väliskliendid ja välisklientide jaoks on see meie välisportaal arhiiv@err.ee, kuigi see on ka sisekasutajale, sest nad saavad siit kiiresti kätte. Kui ma tahan mingeid materjale kuskilt kasutada, et ma saan siit kiiresti kätte selle. Ma räägin, miks see on lihtsam variant siit leida, nii palju kui neid materjale väljas muidugi on, sest tegelikult on ju need nüüd korda tehtud arhiivimaterjalid, siis kuna videomaterjalid on väga suuremahulised siis nad asetsevad tegelikult robotis ja selleks, et siis näha, ma pean ta välja tellima sealt

robotist. Aga siin ma saan teda lihtsalt vaadata enne läbi kiiresti. Meil on sisekasutuses ka selline variant olemas ja võimalik aga siin on see, et ma vaatan ahaa, siin on see ja see ja siis kui ma seda materjali vajan, siin on olemas indeks ja selle faili nimi ja kui mul on see faili nimi, ma saan selle tellida välja endale, ma saan siit selle nime juba kätte. Muidugi andmebaasidest saab ka, aga ma saan seda lihtsalt vaadata siit.

K: Et kui saates on tarvis mingit fotot, kas siis toimetaja vaatab err.arhiivid.ee lehelt ja tellib selle alusel?

P: Jah siit on lihtsam, muidugi neid saab mitmet pidi kasutada. Muidugi see on suures osas ikkagi väliskliendi jaoks, et inimesed saaks näha neid materjale, sest kui nad seisavad kuskil arhiivis kinniselt, siis teglikult ju suures osas on ta ju surnud arhiiv. Väga palju ilmas ongi surnud arhiive ja sellega igapäevaselt tegeletakse ja sellega peetakse tohutult konverentse, et kuidas ikkagi on oleks seda teha inimestele võimalikult palju kättesaadavaks, sellepärast et selle taga on tohutult palju õigusi ja miks need arhiivid kinni on väga paljus osas, on just õigused, sest iga asja eest tuleb maksta.

K: Kuidas teadvustada laiemale kasutajaskonnale ERR arhiivide olemasolu ja kasutamise võimalusi?

P: Noh see ongi see, et palju meil inimesi, ma arvan vähemalt, ma pole seda uurinud aga ma arvan, jõuab meie arhiivini ka esiteks meie kodulehe ERR kaudu, sest ta on meil niimoodi väljas, et kui võtta lahti err.ee kodulehekülg, siis üleval menüüs on kohe olemas err.arhiiv.ee. Ja kui inimene tuleb, siis ta näeb selle kohe ära. Teine asi on see, et ma arvan, et kui inimene läheb järelvaatamisele, sest palju inimesi tänapäeval ei jõua vaadata, siis lähevad järelvaatamisele, siis nad hakkavad otsima ja kui ta hakkab nüüd otsima ja siit ei leia, siis siit ta näeb, et ahaa, arhiiv, noh et ta saab ka siit selle kätte. Meil on ju muidugi ka viited, et kust minna ja mida leida. Me muidugi ei ole väga aktiivselt arhiivi puhul kasutanud sotsiaalmeediat, aga kui ma leian midagi, siis ma olen selle enda lehele riputanud või kui keegi teine leiab midagi, siis ma vaatan, et aina rohkem ja rohkem, kui mingeid asju tuleb välja, kuna me oleme google otsingus, siis tuleb välja meil see digihoidla, siis tihti on see, et see tuleb väga alguses välja ja kui inimene sellele lehele juba satub, siis ta hakkab seda kasutama ja siis ta on seda linki jaganud, kui ta midagi väga toredat leiab. Ma olen näinud tihti seda, et ahaa jälle on see meie ERR digihoidla ja viited ja vaadake seda ja vaadake seda. Aga me ei ole väga aktiivselt seda niimoodi kasutanud. Aga noh meil on nüüd plaanis, et ma

ei tea kas nüüd lähemal ajal kohe, aga kui mitte ennem, siis on meil olemas selline päev nagu 21. oktoober, ee...(mõtleb) ... see on rahvusvaheline audio ja visuaalpärandi päev, (kuna meil tekkisid kolimised vahepeal), siis ma ise mõtlesin, et kuna sellel aastal on ka see Baltimaade audiovisuaalarhiivide kokkutulek Tallinnas, et võib-olla sellel nädala siis teha sellist avatud uste päeva või sellist, et näidata inimestele. Me ei teinud varem seda, et tutvustada arhiive kui selliseid, et mis moodi see tegevus meil siin käib ja mida siis kuskilt ka näha saab, aga selles suhtes, et paljud inimesed ei saagi selles suhtes nagu aru, et nagu ma alguses rääkisin, et kui palju on tööd sellega, et jõuaks need asjad korralikult ja kena kvaliteediga eetrisse, noh võib-olla jah natuke rohkem näidata seda jah, aga ma siiski ütlen, et väga paljud inimesed on leidnud meid üles ikkagi just sellesama kodulehe ERR.ee kodulehe kaudu, sest me oleme üks osa sellest, me oleme tugiüksus kes ju abistab neid programme ikkagi. See ongi meie põhitegevus tegelikult, abistada kõiki neid programme, mida siin majas toodetakse

K: Kas Teie arvates on selline teavitustöö vajalik? Kui on, siis millisel viisil?

P: Jaa, no ikka, juba sellepärast, et esiteks näidata mida me säilitanud oleme ja see materjal on nii tore, mis seal kõik olemas on, sest et kui inimene ikkagi leiab, et kui need tele varasemad materjalid saab ka üles pandud, siis kasvõi raadiostki, ma saan minna ja leida aastakümnete järgi alates juba, kas audios ma saan siin ju valida alates 20ndatest, siin on üks kuplee küll, aga 30ndatest on juba 35 asja väljas ja 40ndatest ja 50ndatest ja 60ndatest ja aina rohkem ja rohkem ja need materjalid, neid tuleb ju kogu aeg juurde, minu arust on siin väga toreid asju.

K: Oleme rääkinud ERRi kultuuripärandi säilitamisest, digiteerimisest ja kasutamisest. Millistest kanalitest ise infot saate valdkonnaga seotud uuendustest ja suundadest?

P: Mina olen väga tänulik sellisele asjale nagu on IASA, see on rahvusvaheline audiovisuaalarhiivide, inglise keeles International Association of Sound and Audiovisual Archives ja mina olen selle liige 1994 aastast, kui ma fonoteegi juhiks sain ja tänu sellele olen mina jätnud väga palju rumalusi tegemata, mida oleks võinud teha. Kõik need soovitusel ja sealt saab väga palju infot selle kohta, mis mujal maailmas toimub ja teiseks see, et kuidas midagi teha. Seal on ka oma juhend välja töötatud, spetsiaalsed publikatsioonid välja töötatud, (näitab arvutist), tehnilised nõuanded, näitab IASA ajakirju kapist (2009 oli viimane aastakäik, mida näitas) kõike ei jõua küll läbi töötada, aga kokku saades nendega ja rääkides, on väga palju sellest kasu saanud ja üle maailma on inimesed koos. Aastad olin üksinda, aga

nüüd on mõned filmi inimesed ka siit. Ja siis on veel FIAT ja IFTA, meil on EBU standardid, mille järgi meie peame töötama. Aga IASAst palju säilitamise jaoks abi saanud. Teles oli ju suur lindi ja kasseti põud ja tänu sellele on väga palju materjali lihtsalt kadunud, mitte sellepärast, et seda ei oleks keegi tahtnud teha, vaid lihtsalt oligi see, et kuna ikkagi see oli ju eeter, oli vaja ju ikkagi uue saate jaoks seda linti ja muidugi aastatepikku on olnud see, et vanasti ikka ka sõltus toimetajatest, et kui varem ei olnud siukseid kordasid. Mingid käsikirjad on meil küll ju olnud, ma olen siit saatnud ka neid, et noh on ju vanast ajast käsikirjad, et peate umbes andma aga noh kui ta ikka ei andnud ja kui linti ka ei olnud, no mis siis ikka teha. Siis ju ongi see, et inimesed osa ei saa aru sellest, kuidas ei ole ja miks ei ole? Aga noh sellepärast ei olegi. See ei ole niimoodi, et keegi ei oleks tahtnud seda teha teglikult põhiasi ikkagi, millest tuleb lähtuda on oma talupoja mõistus. Esialgu vaadata ikkagi selle pilguga, et rotinahkagi ei maksa ära visata, noh selles mõttes, kui sa oled ikkagi arhiiv, me peame ju igat asja kaaluma, mitte ainult, et kas me eetrisse paneme vaid selle pilguga, mida tulevastele põlvedele säiliatada. Osadest saadetest võtame ainult lood, osadest lõigud, valikuliselt. Toimetaja pädevus peab ikkagi tunnetama ära, kui sellel interjvuul on kultuuriline või ajalooline väärtus, võib ka kuulata igalt poolt neid asju, aga endal peab ka olema mõistus ja mille üle ma olen kõige rohkem rõõmus, on see et eesti inimesed ikkagi armastavad, et saavad materjalid kergelt ja hästi kätte ja eesti inimene on mõistlik inimene, kenad inimesed, me ei ole pidanud midagi kuskilt maha võtma või peitma, ta pigem tahab, et inimesed saavad seda näha ja kasutada, ei ole nii, et tahab tohtult raha selle eest, et osade vanade asjade puhul, et ma näitan seda, noored või vanad inimesed saavad sellest osa, või ma pean iga viimase rahakopika kätte selle eest saama, selles mõttes mulle väga meeldib eesti inimese suhtumine sellesse.

K: Tänud panustamise eest

Lisa 3. Küsimused e-kirja teel

Küsimused Eve Krillole e-kirja teel 24.04.2015

Millal ERR fotoarhiiv alustas digiteerimist?

E.K: Fotoarhiivis alustati digiteerimist 2005.aastal, seda küll esialgu väikeses mahus. Samal ajal alustati Fotopanga s.t. andmebaasi loomist, mida said kasutada oma töötajad ning mis oli alates 2007.aastast internetis kättesaadav kõigile.

Kui suur osa fotokogust on digiteeritud?

E.K: Fotokogust on digiteeritud umbes 15%. Kirjeldatud ning digiarhiivi lisatud aga märksa vähem Põhjuseks on tööjõu nappus. Üks arhiivitoimetaja kirjeldab uusi, igapäevaselt saadetest tehtud fotosid. Mina kirjeldan vanu arhiivifotosid. Kuna peale fotode kirjeldamise on arhiivis muid töid, siis jääb aega fotode kirjeldamiseks vähe.

Millal võimaldati avalik juurdepääs kasutajatele?

E.K: Avalik juurdepääs fotodele sai alguse 2007. aastal kui avati ERR-i Fotopank veebis. Fotopank toimis 6 aastat ning alates 2013.aasta lõpust lisati fotoarhiiv ERR-i arhiivi ühtsesse andmebaasi arhiiv.err.ee

Kui varem oli võimalik eraisikul foto Fotopangast tellida läbi müügiosakonna, siis nüüd on võimalik see pärast pangalingi kaudu tasumist ise allalaadida.

Kui kellelgi on vaja fotosid, mida me ei ole jõudnud digiteerida, on alati võimalik eelnevalt aeg kokku leppida ja tulla arhiivi kohale. Kui inimene on sobivad fotod välja valinud, siis me digiteerime need, lisame kirjelduse ning lisame digiarhiivi, kust soovija saab need allalaadida. Füüsiliselt fotosid välja ei laenuta.

Mis on olnud suuremad takistused või probleemid digiteerimisele üleminekul?

E.K: Takistusi otseselt pole olnud. On pigem teadmatusest tekkinud probleemid Kui 2005. aastal fotode digiteerimisega alustati, siis esialgu skanneriti fotod vale resolutsiooniga. Õnneks oli nende fotode kogus väike ning ümbertegemine ei võtnud kaua aega.

Digiteeritud fotodele kirjelduse lisamiseks kasutame kirjeldusprogrammi Fotostation. Esialgu tekkisid probleemid kui Fotostationis tehtud kirjeldus jõudis koos fotga andmebaasi, siis

mingil põhjusel muutusid mõned tähed ja sümbolid arusaamatuteks märkideks. Lahendused ei olnud küll fotoarhiivi toimetajate kättes, kuid meie tööd see segas. Näiteks sõna *režissöör* nägi andmebaasis välja *rebissöör*. Moonutatud tähed pidime Fotopangas ükshaaval ära parandama. Aga need vead parandati ja hiljem pole enam probleeme olnud.

Kes on ERR-i fotoarhiivi kasutajad?

E.K: Arhiivi fotosid kasutavad ERR-i töötajad saadetes ja portaalides kasutamiseks. Püsiklientideks on näiteks Fookus Meedia OÜ, SL Õhtuleht, As Eesti Ajalehed jne. Meie fotosid kasutavad kirjastused, muuseumid, asutused, õpilased ja üliõpilased õppetööga seoses, ERR-i fotoarhiivi fotosid palju Eesti Filmi Andmebaasis.

Kuidas olete propageerinud kasutajatele fotokogu kasutamist?

E.K: Reklaami me teinud ei ole. Kui keegi helistab ja küsib mõne foto kohta, siis esmalt suuname ERR arhiivi lehele. Paljud inimesed, kes meilt fotode kohta küsivad, pole varem seda lehekülge külastanud. Olen neilt seda spetsiaalselt küsinud.

Milline on ERR fotoarhiivi säilituspoliitika? (kirjalik, viitab mingile dokumendile)

E.K: ERR-i fotoarhiiv kogub ja säilitab Eesti Televisiooni ja Eesti Telefilmi tegevuse käigus saadud fotosid, samuti fotosid Eesti kultuuri-, spordi-, teadusvaldkonnaga jms. seotud inimestest ja sündmustest. Eesmärgiks on olemasolevad ning lisanduvad fotodokumendid võimalikult pikaajaliselt säilitada ning tagada juurdepääsdigitaalsetele fotokoopiatele internetis arhiiv.err.ee

ERR-i fotoarhiivis on aastakümneid säilitatud fotoreproduktsioone, mida kunagi saadetes kasutati. Eesmärgiks on eraldada kogu arhiiviväärtuseta materjal.

Millistel printsiipidel valitakse saateid, mida fotograaf pildistab?

E.K: Kokkuleppeid fotograafiga pildistamise osas teevad toimetused. Mõne saate puhul käib fotograaf sagedamini kohal (nt. Plekktrumm, Kirjandusministeerium, Hommik Anuga - iga kord erinevad saatekülalised), Pealtnägija ja uudistesaadete puhul tehakse tavaliselt hooaja algul fotod saatejuhtidest. Paljud saated tehakse väljaspool TV maja stuudioid ja väljaspool Tallinna. Nende saadete puhul käib fotograaf hooaja jooksul kaasas paaril korral (Osoon). Eesmärk on, et hooaja jooksul saaks kõigist saatesarjadest vähemalt 2 saatest fotosid. Õnne 13 on eetris 22. hooaega ning nemad kutsuvad fotograafi pildistama kui seriaali on tulnud uusi

tegelasi, ka 2-3 korda hooaja jooksul. Eesti Laulu ja Laulukarusselli puhul on fotograaf olnud alati kohal ja pildistanud kõiki esinejaid.

Lisa 4. Kirjavahetus

e-kiri ERR-i toimetajale Eve Krillole ja vastus

Kiri Katrin Sutt <sutt.katrin@gmail.com>'lt -----
Kuupäev: Thu, 30 Apr 2015 14:55:55 +0300
Kellelt: Katrin Sutt <sutt.katrin@gmail.com>
Teema: küsimused
Kellele: Eve Krillo <eve.krillo@err.ee>

1. Millise hinnagu võib Teie arust anda uurimustöö katse tulemusel? Uurimustöö katse tulemusena said oluliselt täpsema kirjelduse fotot.Meie eesmärgiks tegelikult ju ongi kirjeldada fotosid võimalikult täpselt, kuid tihtipeale on info leidmine läbi mitmete inimeste aeganõudev. Ning arvestades asjaolu, et meil on kirjeldada tuhandeid fotosid erinevatest valdkondadest,siis ei ole meil võimalik pikalt keskenduda ühele fotole või fotoseeriale. Lahenduseks paljudel juhtudel ongi kasutajapoolne lisainfo. Oleme väga tänulikud,et Kihnut puudutavad fotod said oluliselt täiendatud ja parandatud valeinfo, mida kahjuks vahetevahel kirjeldustesse satub.
2. Kuidas mõjutas see Teie töökorraldust? Iga lisainfot tuleb kriitiliselt hinnata.Sest paratamatult jõuab meieni ka infot,mis ei ole tõsiseltvõetav. Kuid reegina ei märgi libakirjade saatjad oma kontaktandmeid ja lisainfosse on märgitud asju,misjuba esmasel lugemiseleinäi tõesed. Sellegipoolest tuleb kogu saadud lisainfo üle kontrollida, kasvõi näiteks seda, kas lisainfot saanud inimene on aru saanud meie kirjeldamisloogikast (näiteks isikuid fotol nimetame vasakult paremale) Kahtlemata võtab see aega ning seetõttu kulus antud katse käigus saadetud lisainfo lisamiseks palju aega. Kui tavaliselt tuleb meile 2-3 kirja nädalas lisainfo kohta, siis seekord oli kirjadehulk suurem ning töömaht seetõttu samuti. Kuid tulemus oli suurepärane.

e-kiri Kihnu kooli õpetajale ja vastus

----- Esialgne kiri -----

Pealkiri: Re: Uurimustöö
Kuupäev: 30-03-2015 12:25
Saatja: Mare Mätas <mare.matas@gmail.com>
Saaja: Katrin Sutt <kabriste@ut.ee>

Tere,

On küll tore mõte ja tore kiri!

Saadan selle kirja ka Kihnu muuseumile edasi, sest seal käivad koos ka vanema põlvkonna esinajad, kellele võib huvitav tunduda ära arvate, kes on pildil :)

Jah, ajaga on siin väikesaarel ka lood kriitilised, seda pole üldse, seepärast tasapisi saab seda asja vaadata, mis ilmselt kiireid tulemusi ja vastuseid ei anna.

Aga edu tegutsemises ja hoiame ühendust!

terv.Mare Mätas

21. märts 2015 21:26 kirjutas Katrin Sutt <kabriste@ut.ee>:

Tere, Mare!

Minu nimi on Katrin Sutt ja me oleme Sinuga kohtunud :-)

Pöördun Sinu kui Kihnu kooli ajalooõpetaja poole sooviga paluda abi minu lõputöö tegemisel.

Hakkan sel kevadel lõpetama Tartu Ülikooli Ühiskonnateaduste Instituuti infokorralduse erialal.

Uurimustööd teen ERR Fotoarhiivist, mille üks osa on avalik juurdepääs arhiivile tavakasutaja seisukohast ja töö juhendaja on ajakirjanduse prof. Halliki Harro-Loit

Minu küsimus oleks selline:

kas oleks mõeldav anda õpilastele ülesanne, otsida ERR Fotoarhiivi lehelt <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv> näiteks igauks kokku 4-5 fotot, need võiksid olla erinevatest aastatest (näiteks 50ndad või 90ndad jne) ja siis ise või kaasata oma vanemaid või tuttavaid, tuvastada fotol inimese nimi, kui seda veel foto kirjelduses pole. Samuti kui on teada kus foto pildistatud (küla, talu, rand jne.), millal (aasta, kuu, kevad, suvi jne) või üritus (pulm, ristsed, jaanituli jne.), kus ülesvõte tehtud või hoopis parandused juba foto ebaõige kirjelduse kohta.

Otsingu märksõnaks "**kihnu**" ja igauhe täiesti enda vabal valikul fotod.

Eesmärk – parandada fotodel info õigeks.

Kui info on leitud, sisestada see arhiivi lehel <http://arhiiv.err.ee/err-fotoarhiiv> foto alla olevasse kastikesse "Kas teate fotost midagi enam?"

See info läheb ERR Fotoarhiivi vastutavale toimetajale Eve Krillole, kes siis saadetud info põhjal parandab konkreetse foto kirjelduse õigeks ja laeb uuesti foto arhiivi lehele.

Arvan, et see tegevus võiks õpilastele endale ja ka vanematele huvi pakkuda :-)

Näiteks: <http://arhiiv.err.ee/vaata/151627> või siis <http://arhiiv.err.ee/vaata/86302>

Sarnaseid linke välismaalt: <https://www.flickr.com/commons/>

Palun anna teada, kas selline mõte on vastuvõetav ja võimalik teostada.

Olen vajadusel valmis juurde rääkima, selgitama, küsimustele vastama

Ja nagu ikka, kui mainida tähtaega, siis sellega on suhteliselt kiire :-)

Tervitades ja vastust ootama jäädes

Katrin Sutt

Kabriste küla, Pärnumaa

Tel. [501 7923](tel:5017923)

e-kiri Kihnu muuseumist

----- Esialgne kiri -----

Pealkiri: Fwd: Uurimustöö
Kuupäev: 01-04-2015 16:34
Saatja: Maie Aav <maie.aav@gmail.com>
Saaja: kabriste@ut.ee

Tere!

Mare saatis Teie kirja Kihnu Muuseumisse mulle edasi. See töö pakuks suurt huvi muuseumile ka, ma olen neid pilte seal sirvinud ja mõelnud nende andmete täiendamisele... paraku aega napib, aga kindlasti tahaks mingi osa sellest tööst teha. Kui palju on mul aega, et kümnel pildil andmeid täiendada?

Maie Aav
Kihnu Muuseumi juhataja
58188094

e-kiri ERR-i arhiivide juhataja Heli Pikale ja vastus

----- Esialgne kiri -----

Pealkiri: Re: intervjuu
Kuupäev: 05-05-2015 13:33
Saatja: Heli Pikk <heli.pikk@err.ee>
Saaja: Katrin Sutt <kabriste@ut.ee>

Tere!

Seoses sellega, et majanduslikel põhjustel pole võimalik olnud arhiivides isikkoosseisu suurendada (praegune koosseis 2 kirjeldajat ja 1 digiteerija), digiteerime endises tempos, mis tähendab 11000 analoogfotot aastas. Teise punkti vastus on sama - majanduslikel põhjustel pole võimalik lisateenust sisse osta. Kui on võimalik saada struktuurifondidest raha, siis täidame selle 2015-2018 aastateks seatud eesmärgi, kui pole, siis jätkame samas tempos, mis praegu.

Kõike head,
Heli Pikk

01.05.2015 20:49, Katrin Sutt kirjutas:

Tere!

Kui tegime Teiega intervjuud, siis lubasite lisaküsimuste tekkimisel pöörduda.

Kuna koostan oma uurimustöös ülevaadet ERR fotoarhiivi üleminekust digitaalsele arhiveerimisele, siis seoses ERR ARHIIVIDE DIGITEERIMISE ARENGUKAVA 2012-2015 tutvumisega, tekkisid mõned lisaküsimused, millele ma palun Teil võimalusel vastata.

Arengukava kokkuvõttes on kirjas, et *Eesti Rahvusringhäälingu arhiivide digiteerimise arengukava 2012-2015 on loodud alusdokumendiks, mille põhjal kujundada digiteerimisprotsesside põhisuundi ja strateegiaid.*

Oluliseks on peetud fotode digiteerimisprotsessi kiirendamist ja selleks ettenähtud vajalikud meetmed:

- a) 1-2 digiteerimisüksuse juurdeloomine, mis tegeleks igapäevaselt ainult fotode digiteerimise ja infosüsteemi registreerimisega. Üksiti nõuab see ka personali suurendamist.
- b) fotode digiteerimise teenuse ostmine.

Kui jõudsalt olete tänaseks fotokogu digiteerimisega hakkama saanud, kas on plaanis neid meetmeid kasutada?

Eesti Rahvusringhäälingu arengukava 2015–2018 on eesmärgiks seadnud 2018. aastal:

- struktuurifondide toel loodame aastaks 2018 digiteerida 80 % videoarhiivi, spordiarhiivi ja AK arhiivi Betacam Sp-del olevatest omasaadetest, spordisaadetest ja uudislõikudest, lisaks digiteerida ja restaureerida 40 mängufilmi ja **kogu ERR-i fotokogu.**

Tervitades
Katrin Sutt

Lisa 5. Foto kohta saadetud täiendav info

Tere Eve!

Minul on selline kiri alles:

Palume Teie perekonna noort solisti tulla "Triika-trei" suure lõppkontserdi proovile Eesti Televisiooni, Lomonossovi tn 27 7.juunil kell 17.

Tahaksime näha teda tema esinemisrõivas - pidulikus koolivormis või ka lapsepärases peokleidis.

Kontsert toimub "Estonia" teatrisaalis 8.juunil algusega kell 18 ja kestab umbes kella 21-ni. Sama päeva hommikupoolikul on proov teatrisaalis.

JNE....

Aasta oli siis 1971. Kiri on pikem aga see osa on kuupäevadega.

Selle pildi tegemise aeg on mõni kuu varem, televisiooni saatel, kust valiti välja need Estonias esinejad. Aga kuupäeva ma kahjuks ei mäleta.

Arvan millegipärast aasta esimesi kuid, sest oleks nagu olnud lumine aeg..... märts näiteks.

Mina esitasin Anatoli LEPIN'i "Geki laulukese" filmist " Tsuk ja Gek"

Meelde tuleb veel palju palju toredaid mälestusi. Lõppkontserdil kingitu tüdrukutele ilusad saksa nukud. Minu oma on veel alles ja nimeks panin

Triika Triin. Lillekimp oli maikellukestest. Pabistasin. Hingamine läheb siis rütmist välja ja raske on laulda. Mul oligi väga raske laul. Kui ma

lavalt pääsesin

olin ütelnud emale-isale "ENAM EI PEA TULEMA!!!!!" Plaadistamisele ma ei pääsenudki.

Kaie

Foto kohta saadetud täiendav info (Allikas: ERR fotoarhiiv)

Lisa 6. Fotode kirjeldused

Fotode kohta saadetud täiendav info (06.-24.04.2015)

1. Lisainfo faili "Rosaali Karjam" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rosaali Karjam](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Kihnu käsitöömeister Rosaali Karjam (Ärmä Roosi) Mõnu käsitöötalu uksele põimimas südamepaela koos Anette Vetikuga. Tegemist on Rosaali Karjami lapsepõlvkoduga, kus tema koos folklooriansambliga Kihnumua esitleb saare külalistele Kihnu käsitööd ja toimuvad folkloorikontserdid.

Kirjeldus enne: *Käsitöömeister Rosaali Karjam (Härma Roosi) lapselapsega.*

2. Lisainfo faili "Rosaali Karjam" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rosaali Karjam](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Rosaali Karjamil pole lapsigi, pildil on ta Anete Vetikuga.(Annely Akkermani ja Viljo Vetiku tütreaga).

Kirjeldus enne: *Käsitöömeister Rosaali Karjam (Härma Roosi) lapselapsega.*

3. Lisainfo faili "Kihnlased. Marina Roosleid" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnlased. Marina Roosleid](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pildil on rannametsa Liisi, Lehtmetsa Raili, Kalmu Talvi, Kallase Anni Kihnu kiriku juures.

Kirjeldus enne: *Kihnu kirik*

4. Lisainfo faili "Maja Kihnus" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Maja Kihnus](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Tolli turismitalu

Kirjeldus enne: *Kihnu elamu*

5. Lisainfo faili "**Kihnu naine**" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu naine](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Suigu Merle, Linaküla rand.

Kirjeldus enne: *Kihnu tüdruk lambaga*

6. Lisainfo faili "**Kihnlased. Marina Roosleid**" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnlased. Marina Roosleid](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pildil on Mulgu Marta, Lohu Ella, Matu Liisi, Pao Leeda, Nõlvaku Evi, Lehtmetsa Raili ja Kalmu Talvi.

Kirjeldus enne: *Kihnu surnuaed*

7. Lisainfo faili "**Rock City**" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rock City](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pildil on vanas rahvamajas asunud külalistetuba, mille sisustas tolaeagne rahvamaja juhataja Katrin Kumpan. Rahvamaja hävis tulekahjus 1999. sept.

Kirjeldus enne: *"Rock City"*

8. Lisainfo faili "**Rock City**" kohta (06.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rock City](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pildil on vanas rahvamajas asunud külalistetuba, mille sisustas tolaeagne rahvamaja juhataja Katrin Kumpan. Rahvamaja hävis tulekahjus 1999. sept.

Kirjeldus enne: *"Rock City"*

9. Lisainfo faili "**Jaanipäev**" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Seljaga esiplaanil Elga Leas

Kirjeldus enne: *Kihnu jaanituli*

10. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Esiplaani seljaga Kristi Lilles, esiplaanil küljega Ly Leas (Lilles), nende vahel Elga Leas

Kirjeldus enne: *Kihnu jaanituli*

11. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Paremal esiplaanil seisab Elga Leas, süles Raimond Lilles

Kirjeldus enne: *Kihnu jaanituli*

12. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Esiplaani tantsib Veera Leas

Kirjeldus enne: *Kihnu jaanituli*

13. Lisainfo faili "Kihnu" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Täpsemalt Linaküla rand.

Kirjeldus enne: *Kihnu rand*

14. Lisainfo faili "Kihnu" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Vist on täpsemalt Sigatsuaru rand.

Kirjeldus enne: *Kihnu rand*

15. Lisainfo faili "Kihnu loodus" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu loodus](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pitkänä ots, Suurõkivi paat.

Kirjeldus enne: *Kihnu rand*

16. Lisainfo faili "Kihnu loodus" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu loodus](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Ilmselt Pitkänä rannas (Tuletorni juures).

Kirjeldus enne: *Kihnu Saare loodus*

17. Lisainfo faili "Kihnu loodus" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu loodus](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Tundub olevat taaskord Pitkänä rannas (Tuletorni juures).

Kirjeldus enne: *Kihnu Saare loodus*

18. Lisainfo faili "Kihnu loodus" kohta (10.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu loodus](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pitkänä rand.

Kirjeldus enne: *Kihnu Saare loodus*

19. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (13.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Esiplaani tüdruk Kaisa Laos, tagaplaani tantsiv väike poiss Kevin Leas.

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel.*

20. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (13.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Väike seisev kihnu troiga poiss Mattias Laos, esiplaani tantsiv tüdruk Kaisa Laos.

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel.*

21. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (13.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Istuvad vasakult paremale Maria Köster, Salme Valm, Vilma Laarents, Liisa Nazarova süles tütrepoeg Raigo Tsetsin, Helmi Vassiljev, Maria Vesik, Rosaali Karjam, Maria Michelson

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel.*

22. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (13.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Esiplaani Ella Saare, edasi Leida Tapp, edasi Maria Köster jne eelmisel pildil mainitud

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel*

23. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (13.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pilliga Helga Michelson, edasi paremale Õie Vesik, Elvi Vesik ja Saima Klaas.

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel*

24. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (13.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Tagumine laste tantsupaar Carmen Laos ja Kevin Leas

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel*

25. Lisainfo faili "XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine" kohta (13.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Esiplaanil vasakult Kihnu Kooli selleaegne direktor Lea Jõgisuu, tema kõrval Mae Kukispuu, Kaisa Laos, Maariel Mätas, nende taga Carmen Laos ja Liis Mätas

Kirjeldus enne: *Otseülekanne, Laulu- ja Tantsupeo rongkäik, Kihnu memm ja lapsed*

26. Lisainfo faili "XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine" kohta (16.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Paremalt poolt kaks last on Maariel Mätas ja Kaisa Laos

Kirjeldus enne: *Otseülekanne, Laulu- ja Tantsupeo rongkäik*

27. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (16.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Akordioni mängija on Elga Michelson, temast järgmine kes istub pingil on Õie Vesik, Õie Vesiku kõrval istub Elvi Vesik, järgmisena Saima Klaas

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel.*

28. Lisainfo faili "XI noorte laulu- ja tantsupidu "maa ja ilm" kohta (16.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[XI noorte laulu- ja tantsupidu "maa ja ilm"](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Esireas Kihnu Kooli muusika õpetaja Hilma Kerbak ja tema kõrval on Külli Laos

Kirjeldus enne: *Kihnu laulupeolised*

29. Lisainfo faili "Kihnlased. Marina Roosleid" kohta (16.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnlased. Marina Roosleid](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Siin pildil istub Salme Vesik (Nõlvaku talu) Kihnu surnuaia kiviaial

Kirjeldus enne: *Kihnu surnuaed*

30. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (16.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Vasakult esimene on Aiki Vesik (Katkosild), Vesik Janno abikaasa

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel*

31. Lisainfo faili "Kodukandilood" kohta (16.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kodukandilood](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Vasakult teises reas istub Maie Oad (Köster). Esimeses reas vasakult teine on Irene Port (Vambola), järgnev on Milvi (Saare), Esta Vesik (Laanemets). Pildi paremal servas istub Heili (Tapp)

Kirjeldus enne: *rahvapidu Kihnus: kohalikud ja helirežissöör Enn Laidre. August 1982*

32. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Jaanituli uue rahvamaja juures platsil. Tüdruk on Kaisa Laos.

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel*

33. Lisainfo faili "Sirel" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Sirel](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Foto on tehtud Pitkänä otsas tuletorni juures.

Kirjeldus enne: *Kihnu loodus*

34. Lisainfo faili "Kihnu" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Pilt on tehtud Pilli otsas, vaatega Vana-kiriku mäele.

Kirjeldus enne: *Kihnu saare mererand. Suvi 1991*

35. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Eesplaanil väike tüdruk Kaisa Laos

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel*

36. Lisainfo faili "XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[XXV laulu- ja XVIII tantsupidu ÜhesHingamine](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Ees Viljo Vetik. Parevalt esimene endine Kihnu Kooli direktor Lea Jõgisuu, Kelli Mätas, Mae-elen Kukispuu, Kaisa Laos, Keitlin Lamend ning Kihnu Kooli muusikaõpetaja Hilma Kerbak.

Kirjeldus enne: *Otseülekanne, Laulu-ja Tantsupeo rongkäik, Kihnu laululapsed*

37. Lisainfo faili "Sirel" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Sirel](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Rootsikülas majaka juures asuv sireli põõsas.

Kirjeldus enne: *Sirel Kihnu saarel*

38. Lisainfo faili "Jaanipäev" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Jaanipäev](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Kihnu pillinaised minemas Uue rahvamaja platsi Jaanitulele.

Kirjeldus enne: *Jaanipäev Kihnu saarel, akordionimängijad*

39. Lisainfo faili "Kihnlased. Marina Roosleid" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnlased. Marina Roosleid](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Kuulsa meresõitja Enn Uuetoa ja teise mehe haud Kihnu surnuaias.

Kirjeldus enne: *Saade, Kihnu Jõnni hauaplats. Suvi 1993*

40. Lisainfo faili "Kihnu tüdruk" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu tüdruk](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Fotol on Anete Vetik

Kirjeldus enne: *Kihnu tüdruk*

41. Lisainfo faili "Kihnu tüdruk" kohta

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu tüdruk](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

See tüdruk on hetkel 21 aastane ja õpib Inglismaal ülikoolis.

Kirjeldus enne: *Kihnu tüdruk*

42. Lisainfo faili "Legend päikesest" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Legend päikesest](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Kihnu naine Raili Leas mootorrattaga.

Kirjeldus enne: *Kihnu neiu Raili Oad. 1999*

43. Lisainfo faili "Rosaali Karjam" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rosaali Karjam](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Fotol õpetab Rosaali Karjam(paremal) Anette Vetikule(vasakul) paela punumist.

Kirjeldus enne: *Käsitöömeister Rosaali Karjam (Härma Roosi) lapselapsega. (Saadetud korduv info)*

44. Lisainfo faili "Rosaali Karjam" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Rosaali Karjam](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Rosaali Karjam seisab Anette Vetikuga Kihnu saarel Mõnu talu õuel.

Kirjeldus enne: *Käsitöömeister Rosaali Karjam (Härma Roosi) lapselapsega.*

45. Lisainfo faili "Kihnu" kohta (24.04.2015)

ERR Arhiivi veebilehelt saadeti faili "[Kihnu](#)" kohta järgmist lisainformatsiooni.

Info:

Fotol on Kihnu lõunatipp. Jerusalemmä tie

Kirjeldus enne: *Kihnu saare loodus*

46. Portaali ERR Digihoidla kasutaja soovib Sul vaadata järgnevat pilti:

Kihnutüdruk

<http://arhiiv.err.ee/vaata/151665>.

Jah, teda tunnen küll: Maria Niit ehk kihnupäraselt Aia Mann Kihnu sadamas kalu sorteerimas.

Kirjeldus enne: *Kihnu tüdruk kalu sorteerimas. 1960ndad*

47. Portaali ERR Digihoidla kasutaja soovib Sul vaadata järgnevat pilti:

Kihnulapsed

<http://arhiiv.err.ee/vaata/151627>.

Tere!

Neid lapsi tean küll:

need on Pärdisaagu talu lapsed (tagumine) Leili Kott (praegu Madissoo) (sünd 1950) ning õde-
venda Helju Kott (Puka Helju)(sünd 1951) ja Endel Kott (Puka Endel).

Tüdrukud paistavad olema 5-6-aastased, st tegemist 1950-ndate aastatega.

Kirjeldus enne: *Kihnu lapsed. 1960ndad*

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputööüldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Katrin Sutt

sünnikuupäev: 17.01.1970

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Eesti Rahvusringhäälingu fotoarhiivi üleminek digiajastule ja kohandumine uue kasutajate põlvkonnaga“, mille juhendaja on Halliki-Harro Loit,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 20.05.2015